

Sequuntur varij ar-
 ticuli erronei omnium pene facultatum: in anglia et
 parisiis: studiose et auctoritative condemnati cum
 reuocationibus eorumdem.

Præfatio

Diuersis præ-

sententias inspecturis Step-
 hanus pmissioe diuina Parisiensis
 ecclesie minister indignus Salu-
 tem in filio virginis gloriose. Quia

gnarum et personarum grauium crebra zelorum fidei ac-
 censa insinuauit relatio: quod nonnulli parisiis studen-
 tes in artibus propriè facultates limites transcendentes:
 quosdam manifestos et execrabiles errores: imo
 potius vanitates et insanias in rotulo seu cedulis
 his annexo seu annexis p̄tētos quasi dubitabiles in
 scholis tractare et disputare p̄sumunt: non attendentes
 illud Bre. Qui sapienter loqui nititur: magnope
 metuatur ne ei eloquio audientium unitas cōfundatur
 p̄sertim cum errores p̄dictos gentium scripturis mu-
 niuntur quos ph̄pudor ad suam impetitiam asserunt: sic co-
 gētes ut nesciant eis rēdere. Ne autem quod sic innu-
 unt asserere videantur: r̄siones ita palliat: quod dum
 putant vitare scyllam incidunt in caribdem. Dicunt
 enim ea esse nota et vera secundum philosophiam: sed non secundum fidem
 catholicam: quasi sint due veritates. Primum et quasi secundum di-
 uinitatem sacre scripture sit veritates in dictis gentium dā-
 natorum: de quibus scriptum est. Perdam sapientiam sapientium
 quia: uia sapientia p̄det falsam sapientiam. Et in tales attē-
 deret dictum sapientis seu cōsiliū dicentis. Si tibi est
 intellectus: r̄nde primo tuo: sin autem sit manus tua
 super os tuum: ne capiaris in uerbo indisciplinato et
 confundaris. Ne igitur incauta locutio trahat simi-
 plices in errorem: nos tam doctorum sacre theologie quam
 aliorum cōcilio cōsilio districte talia fieri et p̄silia
 prohibemur et ea totaliter cōdenamur: excōciantes
 omnes illos qui dictos errores dogmatizauerint
 vel aliquem de eis dē dogmatizare aut defendere
 vel sustinere p̄sumperint quocumque modo: et audientes
 eorum: nisi infra septem dies nobis vel cancellario pari-
 siensi duxerint reuelandum: nihilominus p̄cessuri
 ad penas p̄ eos p̄ q̄litate culpe putius dicte auer-
 rit in s̄gēdas. Librum etiam de amore siue de deo a/
 moris: qui sic incipit. Cogit me multum etc. et sic
 terminatur. Laue igitur galtere amoris exercere in a/
 data etc. Item etiam librum geomantice: qui sic incipit.
 Estimauerunt indit etc. et sic terminatur. Rōcinare
 igitur super eam sciuenies etc. Item librum et rotulos et
 quater nos nigromācos aut p̄tinentes exp̄p̄ta so-
 r̄legio: inuocationes demonum seu cōiurationes in
 piculū aīarum seu in quibus de talibus et similibus fidei
 orthodoxe et bonis moribus aut opibus euidenter
 aduersantibus tractatur: p̄ eandem sententiam nram cōdē-
 namur: et ceteris qui dictos rotulos: libros et quater nos

dogmatizauerint et audierint: nisi infra septem die-
 bus nobis vel cancellario parisiensi reuelauerint: eo
 modo quo superius est expressum. In his scriptis sen-
 tentia excommunicatiois ferentes: ad alias penas
 put gratuitas culpe exigerit nihilominus p̄cessuri
 ri. Datū Anno dñi Millesimo ducentesimo septuagesimo septimo: die dñica qua cantatur. Veta-
 re hierlm: in ecclesia parisiensi

Collectio errorum in

anglia et parisiis cōdenatorum: quod sic p̄ capitula di-
 stinguuntur. Et primo de erroribus p̄denatis in anglia.

De erroribus in grammatiaca.	i.
De erroribus in logica	ij.
De erroribus in naturali p̄phia.	iiij.
De erroribus parisiis cōdenatis a dño Guillelmo epi parisiensi.	iiij.
De erroribus quos cōdenauit Stephanus ep̄us parisiensis	v.
De erroribus quos idē dñs cōdenauit alia vice ubi primo ponuntur errores de deo.	vj.
Errores de intelligentia vel angelo	vij.
Errores de aīa vel intellectu	viii.
Errores de uolūtate siue libero arbitrio	ix.
Errores de toto cōiuncto siue de hoīe. i. de cōposito naturaliter p̄fecto	x.
Errores de mūdo et mūdi eternitate	xj.
Errores de celo et stellis.	xij.
Errores de natura gēnabiliū et corruptibiliū	xiiij.
Errores de necessitate euentus rerum	xv.
Errores de accidente.	xvj.
Errores de sciētia et p̄phia	xvij.
Errores de sacra scripture	xvij.
Errores de fide et sacramentis.	xviii.
Errores de raptu.	xix.
Errores de uitiis et uirtutibus	xx.
Errores de resurrectione.	xxj.
Errores de felicitate siue beatitudine	xxij.
Errores cōdenati p̄siis in facultate artium	xxiiij.
Errores iohannis guyon ordinis fratrum minorum.	xxiiij.
Errores iohannis de mercuria ordinis cisterciensium.	xxv.
Errores magistri nicolai de vlticuria	xxvj.

Item quidē articuli damnati ab ep̄o parisiensi et
 magistris theologie Anno dñi. M. ccc. xl. c. xxvij
 Lopia cedula reuocatiois quorundam articulorum
 fratris dionisij soulechat ordinis fratrum minorum sa-
 cte per eundem parisiis et in curia romana Ca-
 pitulum

Reuocatio magistri iohannis de calore.	xxvij.
Reuocatio ludouici facta. Anno dñi. M. ccc.	xxix.
lxij. Caplin	xxx.
Reuocatio guidonis fratris ordinis heremitarum sancti augustini	xxxj.
Reuocatio simonis facta. Anno dñi. M. ccc.	xxxij.
l. Caplin	xxxij.

Articuli in quib' mgr' in faz' cōit' si tenet. xxxij
Determinatio quedā parisi' facta p' almā facultatē theologicā. Anno dñi. M. ccc. viij. super quibusdā supstitiōib' nouiter exortis xxxij. Excepta pncipaliū articulo ꝛ tractat' cuiusdaz ꝛira errores fratris ioh' de monte sono ordinis pdicator' in quo cōment' etiā errores ꝛ imaculata ꝛginis marie cōceptionē. xxxv.

Iti sunt errores cō-
demnati a fratre Roberto kilimardbi archiepo Cantuariensi: de cōsensu oim' mgr'oz tā regen-
tiū q̄ nō regentiū apud oxoniā die iouis. xx. añ
festum sancti Lumberti in quadragesima Anno
dñi. M. cclxxvj.

Errores in grāmatica Caplin. j
Ego currit tu currit. Currit ꝛ curro : eque sunt
perfecte ꝛ cōgrue.

Itē eque sunt cōgrue
fortis legere: sicut legere sicut fortem legere
Itē q' verbū manens verbū pōt' p̄uari oibus su-
is accidētib'. Itē q' nullū nomē ē tercię p̄sone.

Errores in logica Caplin. ij
Q' ꝛia simul vnt' esse vera in aliqua materia
Item q' filogysinus peccans in materia nō est
filogysinus.

Itē q' nō est suppositio in ppōe magis p' sup-
posito q̄ p' significato. Et idō idē est dicere. Lu-
iulibet hominis asinus currit. Et asinus cui nulli
bet hominis currit. Itē q' hominis asinus
currit. Item q' animal est ois homo

Item q' signū nō distribuit subiectū in compa-
tione ad pdicatum
Itē q' veritas cū nēitate tm̄ ē cū cōstātia subiecti
Itē q' nō ē ponē demonstratōꝛ sine reb' ext'itib'
Itē q' ois ppō de futuro vera est necessaria.
Itē q' termin' cū verbo de p̄nti distribuit p' oib'
bus differentijs tempoz.

Itē q' ex negatiuis d' pdicato finito sequit' affir-
matiuā de pdicato infinito sine cōstātia subiecti
Errores in naturali p̄bia La. iij
Quotq̄t sūt cōposita: tot sūt oino pncipia p̄ma.

Itē q' forma nō corrumpit in pare nihil.
Itē q' nulla potentia actiua est in materia
Itē q' p̄uatio ē pure nihil et est in corp'ibus sup
celestibus: sicut in his inferioribus
Itē q' cōuersiua ē gñatio aialū sicut elemētōꝛ.

Itē q' vegetatiua: sensitiua ꝛ intellectiua sunt si-
mul tempe in embriōne
Itē q' intellectiua introducta corp'i corrūpit ve-
getatiua ꝛ sensitiua
Itē q' substātia p̄ma nō ē cōposita neq̄ simplex
vel vegetatiua substātia p̄ma simplex nō ē com-
posita neq̄ simplex.

Itē q' tps nō ē in pdicamēto quantitatis
Itē q' non ē inuentū ab aristotele q' intellectiua

manet post sepationem
Itē q' qñ incōpletū sit cōpletū diuersificat essen-
tiā Sz qñ incōpletū sit sub cōpleto esse nō diuer-
sificat essentiam

Item q' vegetatiua sensitiua ꝛ intellectiua sunt
vna forma simplex.
Item q' corpus viuū est equiuoce corpus: ꝛ cor-
pus mortuum s̄m quid corpus

Itē q' materia ꝛ forma nō distinguunt p' essen-
tiā. Itē q' cā p̄ma ē ordiabil' in gñe tm̄ ē extra gen-
n'. Itē q' qñ intellectiua vni' materie p̄me itaq̄
corrūpit illud qd' p̄cessit vsq̄ ad materiā p̄mam

Qui sustinet: docet defendit ex intentiōe aliq̄d
istor' pdictoz: si sit magr': ab officio magisterij
deponat' ex cōmuni cōcilio. Si sit baccalarus
nō p̄moueatur ad magisteriū: sed ab vniuersita-
te expellatur Caplin iij

Iti sunt errores de-
testabiles ꝛ catholicā vitatē: reperi in quibusdā
scriptis. Quos quicq' dogmatizauerit vel defen-
derit: a venerabili p̄re guillermo parisiēsi ep̄o:
cōuocato cōcilio oim' mgr'oz tūc parisi' degen-
tiū vinculo anathematis est innodat'. Et ideo
eos cauere debēt oēs p̄fessores fidei orthodoxe

Primus ē q' diuina essentia in senec ab angelo
nec ab homie videat' vel videbit'
Secūds error ē q' licet diuina essentia eadē sit in pa-
tre ꝛ filio ꝛ sp̄sctō: tm̄ vt hec essentia ē in ratione
forme vna ē in p̄re ꝛ filio: licet nō vna in sp̄sctō
et in his: ꝛ tm̄ forma idē est q' diuina essentia.

Tertius est q' sp̄sctō: put est amor ꝛ nexu
nō p̄cedit a filio: s̄ tm̄ a patre.
Quartus est q' multe veritates fuerunt ab eter-
no que nō sunt ipse deus

Quint' est p̄mū nūc v' pncipiū ꝛ creatio passio
nō sunt creator vel creatura.
Sextus q' angel' mal' in p̄mo instāti sue creati-
onis fuit malus: ꝛ nunq̄ fuit non malus.

Septim' ē q' nec anie gloriificate nec corpa glo-
riosa vel gloriificate erūt in celo empireo cum an-
gelis: sed in celo aqueo vel cristallino quod est
sup firmamentū. Quod etiam dicere p̄sumunt
de beata virgine

Octau' q' angelus in eodē instāti pōt' esse in di-
uersis locis: ꝛ est vbiq̄ si velit esse vbiq̄.
Nonus ē q' qui habet meliora naturalia bene-
cessitate habebit maiorē ḡram ꝛ gl̄iam

Decim' est q' diabolus nunq̄ habuit vñ possz
stare. Nec etiā adam in statu innocentie.
Assertiōes opposite errorib' pdictis
Armiter credēdū ē ꝛ nullaten' dubitan-
dū q' de' i sua sba essentia vel natura vi-
debit' ab angelis sc̄tis ꝛ aiab' gloriificatis

Itē q' vna est essentia substāntialis vel natura in
p̄re ꝛ filio ꝛ sp̄sctō. Et eadē essentia in rōne for-

me in pre et filio et spiritu sancto.

Item quod spiritus sanctus put est sanctus et amor procedit ab utroque scilicet patre et filio

Item quod una sola veritas fuit ab eterno que est deus. Et quod nulla veritas fuit ab eterno que non sit illa veritas

Item quod primum nunc et creatio passio est creatura

Item quod malus angelus aliquis fuit bonus et non malus. Et post peccando factus est malus.

Item quod idem est locus corporis scilicet empireum celum sanctorum angelorum et beatarum animarum: et idem erit corporum humanorum glorificationem: et similiter idem est locus spiritualis sanctorum angelorum et hominum bonorum.

Item quod angelus est in loco per distinctiones ita quod si hic non est ibi in eodem instanti: impossibile est enim eum in eodem instanti esse ubique cum hoc sit proprium dei.

Item quod secundum quod ordinatum est et predestinatum a deo dabitur gratia et gloria.

Item quod malus angelus et ad habuerit unum possent stare. Et si non vnde possent proficere

Item eodem anno dominica que cantabatur Letare hierusalem.

Anno .cc.lxx. Gulhelmus postmodum constancien.

episcopus in fine beati iohannis baptiste in domo minorum presbiteri predicavit quod liberum arbitrium habet potentiam naturalem ad recipiendum gratiam non effectivam alio quo modo quod falsum est: quia nolens non recipit eam.

Secundo quod quidam natus nunquam fuit in gratia: sed per yfima el aut iudas fuit: et nunquam iohannes quod est contra fides.

Baptizati enim habent gratiam de qua reprehensus publice in consequenti die apostolorum Petri et Pauli publice retractavit.

Par et gratia omnibus asserentibus hanc veritatem data fuit hec sententia per Parisienses. Anno domini .cc. xl. in octava epiphanie. Capitulum .v.

Item quod deus in hac vita mortali possumus intelligere per essentiam

Item quod deus non potuit fecisse primam materiam nisi mediante corpore celesti.

Item a voluntate antiqua non potest novum procedere absque transmutatione precedente.

Item quod prima causa non habet cognitionem aut scientiam futurorum contingentium. Primum quia futura contingentia sunt particularia. Deus autem cognoscit virtute intellectiva que non potest cognoscere particulare. Unde si non esset sensus forte intellectus non distingueret inter sortem et platone: licet distingueret inter hominem et asinum. Tertio propter ordinem cause ad causatum prescientia enim divina est necessaria causa prescientiarum. Quarta ratio est ordo scientie ad scitum: quibus enim scientia non sit causa facti: ex quo tamen scit determinatur ad alteram partem contradictionis: et hoc multo magis in scientia divina quam in scientia nostra

Item quod primum principium non potest esse sine diversorum factorum: hic inferius nisi mediantibus aliis causis eo quod nullum transmutans diversimode transmutat nisi transmutatum

Item quod ab uno primo agente non potest esse multitudo effectuum.

Item quod primum principium non est causa propria eternorum nisi metaphorice. id est quia conservat ea: quia nisi essent ea non essent.

Item quod deus non potest dare perpetuitatem rei transmutabili vel corruptibili: ut est corpus humanum

Item quod deus siue prima causa non posset producere effectum sibi equalentem si per se sua potentia

Item quod deus non posset facere plures alias in numero.

Item quod deus nunquam plus creavit intelligentiarum modo creavit.

Item quod deus est infinite virtutis in duratio: non in actioe talis est infinitas non est nisi in corpore finito si esset. Et quod prima causa non posset plures mundos facere.

Item quod sine agente proprio ut patre et sole a deo non posset fieri homo.

Item quod deus in hac vita mortali possumus intelligere per essentiam

Item quod deus non potuit fecisse primam materiam nisi mediante corpore celesti.

Item a voluntate antiqua non potest novum procedere absque transmutatione precedente.

Item quod prima causa non habet cognitionem aut scientiam futurorum contingentium. Primum quia futura contingentia sunt particularia. Deus autem cognoscit virtute intellectiva que non potest cognoscere particulare. Unde si non esset sensus forte intellectus non distingueret inter sortem et platone: licet distingueret inter hominem et asinum. Tertio propter ordinem cause ad causatum prescientia enim divina est necessaria causa prescientiarum. Quarta ratio est ordo scientie ad scitum: quibus enim scientia non sit causa facti: ex quo tamen scit determinatur ad alteram partem contradictionis: et hoc multo magis in scientia divina quam in scientia nostra

Item quod primum principium non potest esse sine diversorum factorum: hic inferius nisi mediantibus aliis causis eo quod nullum transmutans diversimode transmutat nisi transmutatum

Item quod ab uno primo agente non potest esse multitudo effectuum.

Item quod primum principium non est causa propria eternorum nisi metaphorice. id est quia conservat ea: quia nisi essent ea non essent.

Isti articuli qui sequuntur

condemnationi sunt a domino stephano pisani episcopo de consilio magistrorum theologie. Anno domini .M. .cc. .xx. .vi. die dominica que cantatur Letare hierusalem: in ecclesia parisiensi. Ubi excoicavit in scriptis omnes illos qui eos docuerint vel defenderint. Et primo ordinantur illi qui sunt de deo

Primum quod deus non est trinus et unus: quoniam trinitas non stat cum summa simplicitate. Ubi enim est pluralitas realis ibi necessario est additio et compositio: exemplum de aervo lapidum.

Item quod deus non potest generare sibi simile: quod enim generat ab aliquo habet principium aliquid a quo dependet et quod in deo generare non est signum perfectionis.

Item quod deus non cognoscit alia a se.

Item quod deus non potest dare perpetuitatem rei transmutabili vel corruptibili: ut est corpus humanum

Item quod deus siue prima causa non posset producere effectum sibi equalentem si per se sua potentia

Item quod deus non posset facere plures alias in numero.

Item quod deus nunquam plus creavit intelligentiarum modo creavit.

Item quod deus est infinite virtutis in duratio: non in actioe talis est infinitas non est nisi in corpore finito si esset. Et quod prima causa non posset plures mundos facere.

Item quod sine agente proprio ut patre et sole a deo non posset fieri homo.

Item quod deus in hac vita mortali possumus intelligere per essentiam

Item quod deus non potuit fecisse primam materiam nisi mediante corpore celesti.

Item a voluntate antiqua non potest novum procedere absque transmutatione precedente.

Item quod prima causa non habet cognitionem aut scientiam futurorum contingentium. Primum quia futura contingentia sunt particularia. Deus autem cognoscit virtute intellectiva que non potest cognoscere particulare. Unde si non esset sensus forte intellectus non distingueret inter sortem et platone: licet distingueret inter hominem et asinum. Tertio propter ordinem cause ad causatum prescientia enim divina est necessaria causa prescientiarum. Quarta ratio est ordo scientie ad scitum: quibus enim scientia non sit causa facti: ex quo tamen scit determinatur ad alteram partem contradictionis: et hoc multo magis in scientia divina quam in scientia nostra

Item quod primum principium non potest esse sine diversorum factorum: hic inferius nisi mediantibus aliis causis eo quod nullum transmutans diversimode transmutat nisi transmutatum

Item quod ab uno primo agente non potest esse multitudo effectuum.

Item quod primum principium non est causa propria eternorum nisi metaphorice. id est quia conservat ea: quia nisi essent ea non essent.

Itē q̄ sicut ex materia nō p̄t aliquid fieri ex agē/ re: ita nec ex agēte pōt aliquid fieri sine materia
Et q̄ de? nō est causa efficiens nisi respectu ei?
q̄ habet esse in potētia materie.
Item q̄ entia declināt ab ordine cause p̄me in se
considerate: licet non in ordine ad reliquas cau/ sas agētes in vniuerso hoc est error: q̄ essentia/ lior ⁊ inseparabilior est ordo entiu ad causas pri/ mā q̄ ad causas inferiores.
Itē q̄ de? nō potest esse causa noui facti: nec po/ test aliquid de nouo p̄ducere.
Itē q̄ de? nō pōt mouere celum motu recto.
Et est ratio quia tunc relinqueret vacuuz
Item q̄ deus non potest irregularit̄ id est alio/ mō q̄ mouet mouere aliquid: quia in eo non est
diuersitas voluntatis.
Item q̄ deus est eternus in agendo ⁊ mouēdo
sicut in essendo: alioquin ab alio determinaret̄:
quod esset prius illo
Itē illud qd̄ de se terminat̄ vt deus aut semper
aut nunq̄ ⁊ q̄ multa sunt eterna.
Item q̄ deuz necesse est facere quicquid imme/ diate fit ab ip̄o. Error: siue intelligatur de neces/ sitate coactionis q̄ tollit libertatē arbitriū siue d̄
necessitate immutabilitatis: q̄ ponit possibili/ tatem aliter faciēdi.
Item q̄ p̄mū p̄ncipiū nō pōt immediate produ/ cere generabilia: quia sunt effect̄ noui.
Effectus autē noui exigit causam immediatam
que potest aliter se habere
Item q̄ p̄mū p̄ncipiū non pōt aliud a se pro/ ducere: quia omnis differētia que est inter agēs
et factum est p̄ naturā.
Itē q̄ de? nō pōt immediate cognoscere p̄tingen/ tia nisi p̄ aliā cām p̄ticularē ⁊ p̄ximam.
Item q̄ si oēs cause fuerint aliq̄ in quiete neces/ se est ponere deum mobilem.
Item q̄ deus est prima ⁊ necessaria causa prime
intelligentie qua posita ponitur effectus: ⁊ sunt
simul duratione.
Item q̄ deus non est necessaria causa mor̄ cor/ porum superiorum ⁊ cōiunctionis ⁊ diuisionis
contingentis in stellis.
Item ad hoc q̄ effectus omnes sint necessarij re/ spectu cause prime non sufficit q̄ ip̄a causa pri/ ma sit impedibilis: sed exigit q̄ cause medie nō
sint impedibiles. Error: quia tunc deus nō pos/ set facere aliquem effectum nouū sine causis po/ sterioribus.
Item q̄ deus possit agere p̄traria hoc est medi/ ante corpe celesti quod est diuersum in vbi
Item q̄ de? infinitus virtute: nō q̄ facit aliquid
de nihilo: sed quia cōmunicat motū infinitū.
Item q̄ deus nō potest in effectū cause secunda/ rie sine ip̄a causa secundaria. Error.
Item q̄ effectus immediatus a primo debet esse

vnu tantū ⁊ similit̄ primo.

Itē q̄ de? vel intelligentia nō infundit sciam aīe
humane in somno nisi mediante corpi celesti
Item q̄ plures sunt motores p̄mi celi. Error
Item q̄ p̄mū immobile simpliciter non mouet
nisi mediante aliquo motu: ⁊ q̄ tale mouēs imo/ bile est pars moti ex se
Itē q̄ potētia actiua nō pōt esse sine opatione et
p̄mixta potentie passiue. Error: si intelligat̄ de
quacunq̄ operatione
Item q̄ deus non potest indiuidua multiplicare
sub vna specie sine materia.
Item q̄ forma q̄ oportet fieri ⁊ esse in materia
nō pōt agi ab illo q̄ non agit ex materia
Item q̄ deus nō pōt facere accidens sine subie/ cto: nec plures dimensiones simul esse.
Item q̄ impossibile simpliciter nō pōt fieri a dō
vel ab agente. Error: si intelligat̄ de impossibili
h̄m numerū vel naturā.
Itē q̄ alī? est intellect̄ in rōe h̄m q̄ deus inteli/ git se ⁊ alia. Error: q̄ licet sit alia ratio intelli/ gendi: non tamen alī intellectus h̄m rationem.
Item q̄ p̄ma causa est causa oīm entium remo/ tissima. Error: si intelligat̄ cū p̄sciōe: ita scilicet
q̄ non p̄p̄inquissima est
Item q̄ aliq̄ possunt casualiter euenire respectu
p̄me cause: ⁊ q̄ falsū est oīa esse p̄ordinata a pri/ ma causa: q̄ tunc euenirent de necessitate.
Item q̄ in causis efficientib̄ causa secunda ha/ bet actionē quam non accepit a p̄ma causa
Item q̄ in causis efficientib̄ cessante causa p̄ma
non cessat secūda ab opatiōe sua dū tñ secunda
opetur h̄m materiam suam
Item q̄ de deo nō pōt cognosci nisi quia est si/ ue ipsum esse.
Itē q̄ deū esse ens p̄ se positue non est intelli/ gibile: s̄ p̄uatiue est ens aut p̄ se intelligibile
Capitulū. viij
Errores de angelo vel intelligentia
Item qd̄ omia sepa/
rata coeterna sunt p̄mo p̄ncipio
Itē q̄ intelligentie supiores creat̄ aīas rōnales
sine motu celi Intelligentie aut̄ inferiores creat̄
vegetatiuā sensitiuā motu celi mediāte
Itē q̄ intelligentia angel̄ vel aīa sepata nusq̄ ē.
Itē s̄be sepate eo q̄ habent vnuz appetitū non
mutant̄ in ope aut opatione
Item q̄ intelligentie siue s̄be sepate q̄s dicūt eē
eternas nō h̄nt p̄p̄rie cām efficiētē s̄ methapho/ rice q̄ h̄nt cām cōseruantē in eē s̄ non sunt facte
de nouo: q̄ sic essent transmutabiles
Item q̄ in substantijs sepatis nulla est possibi/ lis transmutatio nec sunt in potentia ad aliquaz
mutationem ad aliud quia eterne sunt ⁊ immu/ nes a materia.

Itē q̄ substātie sepate q̄ nō hnt materiā p̄ quas plus sint in potentia q̄ in actu ⁊ sunt a causa sp̄ eodē mō se hnt: ideo sunt eterne

Itē q̄ substātie sepate p̄ suum intellectuz̄ causant res ad extra.

Itē q̄ intelligētia mortis celi influit in animam rōnalem sic corp⁹ celi influit in corp⁹ humanuz̄.

Itē q̄ angelus non potest in act⁹ oppositos im mediare: sed in actus mediatos ⁊ hoc mediante alio vt v: be sole vel celo

Itē q̄ angel⁹ nihil intelligit de nouo

Itē q̄ si esset aliq̄ substantia sepata q̄ non moueret aliq̄ corp⁹ in hoc mūdo sensibili nō clauderet in vniuerso.

Itē q̄ substātie sepate sempiternae sepate a materia habēt bonū: qd̄ ē eis possibile cū pducunt: nec desiderant aliquid quo carent.

Itē q̄ substātie sepate sunt sua essentia: q̄ in eis idem est qd̄ est ⁊ p̄ hoc quod est

Itē q̄ omne qd̄ nō habz̄ materiā ē eternū q̄ qd̄ non est factū p̄ transmutationē materie p̄: non fuit ergo eternum

Itē q̄ intelligentie non hnt materiā deus non potest plures res eiusdem speciei facere: ⁊ q̄ materia nō est angelis contra fratrem thomā.

Itē q̄ intelligentie superiores nō sunt causa aliquid nouitatis in inferiorib⁹. Et q̄ superiores inferiorib⁹ sunt causa eterne cognitionis

Itē q̄ intelligentia pficitur a deo in eternitate: q̄ fm̄ se totū immutabilis est: aia aut̄ celi nō.

Itē q̄ intelligentia inferior recipit esse a deo p̄ intelligentias medias

Itē q̄ scia intelligentie nō differt a substātia intelligentie: ibi em̄ non est diuersitas intellecti ab intellectibilitate: nec diuersitas intellectoz̄

Itē q̄ substātie sepate sunt in actu infinite: nisi em̄ nō ē impossibile nisi in reb⁹ materialibus

Itē q̄ intelligentie superiores impmūt in inferiorib⁹ sicut aia vna intellectiua impmūt in aliā ⁊ in aiam sensitiuā: ⁊ p̄ talē imp̄sionē incantator ali quis p̄icit camelū in foueā solo visu.

Itē q̄ intelligentia cū sit plena formis: impmūt alias formas in materia p̄ corpa celestia tan q̄ per instrumenta.

Itē q̄ substātie separate sunt alicubi per operationem: ⁊ non possunt moueri ab extremo in extremū: nec mediū: nisi q̄ possunt velle operari: aut in medio aut in extremis. Error: si intelligatur sine operatione substātia nō esse in loco nec transire de loco in locum

Itē q̄ intelligētia sola voluntate mouet celum.

Itē substātie separate nusq̄ sunt fm̄ substātia

Error: si intelligat̄ ita q̄ substātia sit res essendi in loco: verū est q̄ nusq̄ sunt fm̄ substantiam.

Capitulum. viij.

Errores de anima et intellectu.

Itē quod intellectus

non ē forma corpis: nisi sicut nauta nauis: nec ē perfectio essentialis homis.

Itē q̄ intellectus qm̄ vult induit corpus: qm̄ nō vult non induit

Itē q̄ ex sensitio ⁊ intellectiua non sit vnuz̄ essentia: nisi sicut ex intelligentia ⁊ orbe: hoc est vnum p̄ oppositionem

Itē q̄ intellectus humanus est eternus: quia ē a causa sp̄ eodē mō se hnt: ⁊ quoniam non habet materiā p̄ quā prius est in potētia q̄ actu.

Itē q̄ aia sepata nullo mō patit̄ ab igne

Itē q̄ intellect⁹ est vnus numero cim: licz̄ oīno sepaf a corpe hoc: non tñ ab omni

Itē q̄ intellect⁹ sortis corrupti non habet scientiam eorum que habuit

Itē q̄ aia humana nullo mō est mobilis fm̄ lo: cū nec p̄ se nec p̄ accidēs: ⁊ si ponat̄ alicubi fm̄ substantiā suā nunq̄ mouebit̄ de vbi ad vbi

Itē q̄ scia anie est terrena: ⁊ q̄ intellectus agēs et possibilis sunt eterni

Itē q̄ mor⁹ celi sunt p̄pter aiam intellectiuam: et q̄ anima intellectiua sui intellect⁹ nō pōt̄ educi nisi mediante corpore.

Itē q̄ nulla forma ab extrinseco veniēs pōt̄ facere vnū cū materia: qd̄ em̄ sepabile est cum eo qd̄ est corruptibile vnum non facit.

Itē aia sepata nō est alterabilis fm̄ phiam licz̄ fm̄ fidem alteretur.

Itē q̄ ania rōnalis qm̄ recedit ab aiali adhuc remanet animal vnum.

Itē q̄ ania intellectiua cognos: cōdo se cognoscat omnia alia: species em̄ omnū reruz̄ sibi sunt concreate sed hoc cognoscere nō debet̄ intellectui nostro vt noster est: sed fm̄ q̄ intellectus est agens error est

Itē q̄ aia est inseparabilis a corpe ⁊ ad corruptio nem armonie corpalis corrupit̄ anima.

Itē q̄ scia m̄ri ⁊ discipuli ē vna ⁊ eadē nūero: et rō ē q̄ intellect⁹ vnus ē: q̄ forma nō multiplicat̄ nisi q̄ educit̄ de potētia materie.

Itē q̄ intellect⁹ agēs nō copulat̄ nro: possibili: et q̄ intellectus possibilis nō vnif̄ nob̄ fm̄ sbaz̄ et si vniret̄ ⁊ forma nobiscū esset inseparabilis.

Itē q̄ opatio intellect⁹ nō vniti copulat̄ corpi ita q̄ opatio ē rei nō habētis formā qua operet̄.

Error: q̄ ponit̄ q̄ intellect⁹ nō sit forma hoīs.

Itē q̄ nihil potest sciri ab intellectu post eius separationem

Itē q̄ intellect⁹ cui est postrema hoīs pfectio ē penit⁹ abstract⁹. Vel q̄ intellectus vltia vel est postrema opatio homis et ē totaliter abstract⁹

Itē q̄ itellect⁹ possibilis est inseparabilis a corpore simpliciter q̄tū ad hūc actū qui ē sp̄z̄ receptio et q̄tū ad iudiciū qd̄ fit per simplicē spaciē

R iij

receptionem vel intelligibilem compositionem
Error: si intelligat de receptione omnimoda
Item q intellectus agens est quedam substantia se-
para superior ad intellectum possibilem et qm hanc
potentiam et operationem est separatam a corpore: nec est
forma: corpus humani.

Item q inconvenciones ponere aliquos intellectus
nobiliores alijs: qz illa diversitas non possit
esse a parte corporis oportet q sit a parte intelligentiarum
et sic ante nobiles et ignobiles essent necessaria di-
versarum specierum sicut intelligentie. Error: qz
sic anima christi non esset nobilior anime iude

Item q intellectus speculativus simpliciter est eternus et
incorruptibilis respectu vero huiusmodi hominis corrup-
tibilis fantasmatis in eo.

Item q intellectus possibilis nihil est in actu ante
q intelligat: qz in natura intelligibili est aliquid
in actu esse actu intelligens

Item q ex intelligente et intellecto fit una substantia
et q intellectus sit ipsa res intellecta formaliter.

Item q nos peius vel melius intelligimus: hoc pue-
nit ex intellectu passivo que dicitur esse potentiam
sensitivam. Error est qz hoc ponit unum intelle-
ctum in omnibus: aut equalitatem in omnibus animalibus

Item q intellectus non potest transire de corpore in cor-
pus ita q successively sit motor diversorum corporum

Item q intellectus non potest per sua naturalia potestati-
gere ad cognoscendum vel eadem habere causam. Hoc male so-
nat et error: si intelligat de cognitione mediata.

Item q anima nunquam moueret nisi corpus moueret:
sic que vel leve nunquam moueret nisi aer moueret.

Errores de voluntate siue libero arbitrio

Capitulum ix.

Item Q de sui natura

non est determinandum ad esse vel non esse: non de-
terminatur nisi ad aliquod quod est necessarium re-
spectu sui. Error

Item q voluntas manente passione et scientia: in parti-
culari et in actu non potest agere contra eam.

Item si non recta et voluntas recta. Error est: quia est
contra glo. Augustini. super illud psalmi. Occupavit anima
mea desiderare etc. Et qz hinc ad rectitudinem
voluntatis gratia non esset necessaria: sed solum scientia.
quod fuit error: pelagii

Item q voluntate existente in tali dispositione in qua
nata est moveri: et mouente sic disposito q natum
sit moveri impossibile est voluntatem non velle.

Item q orbis est causa voluntatis medici ut sanet

Item q voluntas et intellectus non mouentur in actu
per se sed per causas sempiternas. scilicet per corpora celestia

Item q appetitus cessantibus impedimentis necessario
mouetur ab appetibili. Error est de intellectu.

Item voluntas hinc se est indeterminata ad opposi-
ta sicut materia. Determinatur autem ab appetibili
sicut materia ab agente.

Item q homo agens ex passione coacte agit

Item q post conclusionem factam de aliquo faciendo
voluntas non manet libera: et qz pene non adhiben-
tur a lege nisi correctione ignorantie et ut corre-
ctio sit alijs principium cognitionis vel generationis

Item q voluntas hominis necessitatur per suam cognitio-
nem sicut appetitus bruti.

Item q nullum agens est ad vtrilibet imo de-
terminatur.

Item q effectus stellarum super liberum arbitrium
sunt occulti.

Item q voluntas nostra subiacet potestati cor-
porum celestium

Item q voluntas necessario persequitur quod firmiter
creditum est a ratione: et qz non potest abstinere ab eo
q ratio dicitur: hec autem necessitatio non est coactio
sed natura voluntatis.

Item q homo in omnibus suis actionibus sequitur appe-
titum et spiritum maiorem. Error est: nisi intelligatur de
maiore et in mouendo

Item q non est possibile esse peccatum in potentia ante
superioribus: et ita peccat passione et non voluntate

Item q scientia contrariorum solum est causa que anima
rationalis potest in opposita nisi per accidens et ra-
tione alterius.

Item q anima nihil vult nisi mota ab alio a se:
unde istud falsum est: anima seipsa vult. Error:

si intelligatur mota ab alio scilicet appetibili vel ab
obieto ita q appetibile et obiectum sit tota ra-
tio motus et voluntatis ipsius.

Item q duobus hominibus oppositis: quod formis est fortius
mouet. Error est nisi quod est ex parte boni moueris.

Item q omnes motus voluntarii reducuntur ad
motum primum. Error: nisi intelligatur in motum
primum simpliciter non creatum. Et intelligendo de
motu hinc substantiam et non hinc deformitatem.

Capitulum x.

Error est toto coniuncto. id est de toto composito na-
turali perfecto siue de homine.

Item quod homo per totam

to dicitur intelligere: per quanto celum dicitur ex se mo-
uere vel intelligere vel vivere. id est qz agens istas actio-
nes est ei virtutum vel motorum mobilium: et non substantialium

Item q humanitas non est forma rei sed rationis

Item q forma hominis non est ab extrinseco: sed
educitur de potentia materie: quia aliter non esset
generatio inuocata

Item q homo per nutritionem potest fieri alius
numeratim et individualiter.

Item q homo est homo propter animam rationalem.

Capitulum xi.

Errores de mundo et mundi eternitate

Item quod nihil est

eternū a pte finis qđ nō sit eternū a pte principij
quia est contra fidem r. Error.

Item qđ redeuntibus corpibus celestibus omi/
bus in idem punctū: quod fit in .xxx. m. lib^o an/
noz redibūt: ad effectus qui r. modo

Itē qđ nō fuit primus homine nec erit vltim^o imo
semp fuit r. semp erit hoīs ex homie generatio.

Itē qđ generatio homis est circularis eo qđ for/
ma homis redit pluries sup eandē pte materie.

Itē qđ qđ sortes f. a. r. ē nō receptib^l eternitatis
et si d. z. eē etern^o nccē ē vt trāsmutet nā a r. spē.

Itē qđ mōs ē etern^o qđ tū ad oēs spēs in eo cōrē
tas r. qđ tps eternū r. mot^o r. materia agēs r. su/
scipiēs qđ ē a potentia dei infinita r. impossibile ē

innouationē esse in effectu sine innouatiōe in cā.

Item qđ nihil esset nouū nisi celum esse variatū
respectu materie generabilium.

Item impossibile est soluere ratiōes phi de et/
nitate mundi: nisi dicamus qđ voluntas pmi im/
plicat in compossibilita

Itē qđ duo sūt pncipia eterna. s. corp^o celi et aīa
ei^o.

Itē qđ tria sūt pncipia etna i celestib^o: sub/
iectū mot^o eterni aīa corpīs celestis: r. pmi mo/
uēs desideratū. Error: est quo ad duo prima.

Itē qđ mundus est etern^o: quia oē qđ habet ma/
teriā p qđ possit esse in futuro toto: habet naturā
p quā potuit esse in toto preterito.

Itē qđ mūdus licet sit factus ex nihilo nō tamē
est fact^o de nouo r. qđuis de nō esse exierit ad eē
nō esse non pcessit esse duratione sed natura tñ.

Itē qđ theologi dicētes qđ celū qñqz quiescit ar/
guunt ex falsa suppositione. Et qđ dicere celum
esse r. non moueri est dicere cōtradictoria.

Itē qđ infinite pcesserūt celi reuolutiōes qđ non
fuit impossibile cōphēdi a pma cā s ab intellectu
creato. Itē qđ elemēta sunt etna: sunt tñ facta
de nouo in dispositione quam non habēt.

Itē qđ qđuis generatio hoīm possit deficere vo/
luntatē pmi: tñ nō deficiet: qđ orbis pmi nō tā tuz
mouet ad generationē elemētōz s etiā hominū

Item qđ si celum stare ignis in stupam nō age/
ret: quia nec deus esset.

Item qđ celum nunqz quiescit: quia generatō in/
feriorum que finis motus celi cessare non debet

Alia ratio qđ celum suum esset r. suā virtutez ha/
bet a motore suo: r. hoc conseruat celum p suum
motum: vnde si cessaret a motu cessaret ab esse.

Item qđ euum r. temp^o nihil sunt in re sed solū
in apprehensione

Item qđ qui generat mūdus s m totū ponit va/
cuuz: Quia loc^o neciario pcedit generatū i loco
r. tūc aī mōi gnationē fuisse loc^o sine locato qđ
est vacuum

Item elemēta prima generatione sunt facta ex
nihilō chaos sed sunt eterna.

Item qđ vniuersum nō pōt deficere: qđ primum

agens habet trāsmutare materiā eternaliter vt
cissim. Nūc ad istā formā nūc ad illā: r. sūr mate/
ria nata est trāsmutari.

Item qđ tps est infinitū qđ tū ad vtrūqz extremū
licet em impossibile sit infinita esse p rāfita quo/
rū aliquid fuit p rāseundū: nō tñ impossibile ē
infinita esse p rāfita quoz nullum fuit p rā/
seundum. Error.

Itē qđ natural^{is} pbs simpliciter negare mūdū noi/
uitatem: qđ inuit^o causis r. rōnibus naturalib^o.

Fidelis aut pōt negare mundi eternitatez quia
nūitur causis supnaturalibus.

Item qđ rō phi demōstrans motū celi eternum
non est sophistica. Et mirum est qđ homies p rō/
fundi hoc non vident

Item qđ creatio nō est possibilis qđuis cōtrariū
sit tenendū s m fidem.

Itē qđ nō est verum qđ aliquid fiet ex nihilo vel
neqz factum sit in pma creatione

Item qđ creatio non debet dici mutatio ad esse.
Error: si intelligat de omni modo mutationis.

Errores de celo r. stellis Ca. xij.

Item qđ corpora ce-

lestia mouētur pncipio extrinseco qđ ē aīa: et qđ
mouēt p aīam r. p virtutē appetitūā sicut aīal.

Sicut em aīa appetēs mouet: ita r. celum

Item corpa celestia ex se habēt eternitatem sue
substantie: sed nō eternitatem sui motus.

Itē qđ aīa celi est intelligētia. Et orbis celestes
ho sunt instrumēta intelligētiarū sicut organa

sicut auris r. oculus est organū vtutis sensitue

Itē qđ si in aliquo humore vtute stellarū deueni/
rēt ad talē pportionē cuiusmodi pportio est i se/
minib^o pmoz parentū. Ex illo hūore possz ge/
nerari hō. Et qđ sufficient^{er} possēt generari ex pul/
trifactione vel ex putredine

Itē oīm formarū causa effectiua est orbis.

Item natura qđ est pncipiū mot^o in corporib^o ce/
lestibus est intelligētia mouens. Error: si inteli/
ligatur de natura que est actus vel forma

Errores de natura generabilium r. corrupti/
bilium Caplm. xij

Item qđ forme non

re capiūt diuersionē: nisi s m diuisionem materie

Error: nisi intelligat de formis eductis de potē/
tia materie.

Item qđ forma materialis nō potest creari.

Itē qđ nihil debet credi nisi p se notū: vel qđ ex p/
se notis pōt determinari vel declarari.

Itē qđ materia exterior obedit substantie spūali.

Error: si intelligatur simpliciter r. s m oēm mo/
dum trāsmutationis.

Itē qđ indiuidua eiusdē speciei vt sortes r. pla/
to differūt solū ratiōe materie. Et qđ forma hūa

na eadem existente numero in vtroque non est mirum si idem numero est in diuersis locis.
Item quod possibile est quod materialiter fiat ignis diluuium vniuersale. Caplm. xiiij.

Errores de necessitate euentus rez

Item quod nihil a casu omnia a necessitate veniunt. Et oia futura que erunt necessitate erunt. Et que non erunt impossibile est esse. Et quod nihil euenit contingens considerando omnes casus. Error: quod concursus causarum est de diffinitione casualitatis. libro. v. de consolatione philosophie.
Item quod ex diuersitate locorum acquirunt necessitates euentuum.

Item quod ex diuersis signis celi significant diuersas conditiones in hominibus tam honorum aut donorum spiritualium quam rerum temporalium.

Item quod quibusdam signis aut figuris sciunt hominum intentiones et mutationes intentionum. Et an intentiones ille proficiende sunt. Et quod per tales figuras sciunt euentus peregrinorum: captiuatio hominum: aut solutio captiuorum. Et an nati sunt in sciens vel latrones. Item quod serunt quod dispositio vniuersi procedit ex prudentia diuina non immediate: sed mediate motu superiorum. Et quod illud facit non imponit necessitatem inferioribus: quia habent contrarietates sed superioribus.

Item quod sanitatem et infirmitatem vitam et mortem: attribuant positioni siderum et aspectui fortune dicentes quod si cum aspexerit fortuna viuere: si non aspexerit morietur. Error.

Item quod hora generationis hominis in corpore suo et persequens in aia que sequitur ex ordine causarum superiorum et inferiorum inest homini dispositio inclinans in tales actiones et euentus. Error: nisi intelligatur de euentibus naturalibus et per viam dispositionis.

Errores de accidente Caplm. xv.

Item quod cum deus non comparatur ad entia in ratione cause materialis vel formalis: non facit accidentem esse sine subiecto de cuius ratione est in actu inesse subiecto suo.

Item quod accidentem extrinsecum sine subiecto non est accidentem nisi equiuoce. Et quod impossibile est quantitate siue dimensionem esse per se: sed enim esset ipsam esse substantiam.

Item quod facit accidentem esse sine subiecto habet rationem impossibilem implicantis contradictionem: ut credimus in eucharistia Quintus error.

Item quod deus non posset facere accidentem sine subiecto: nec plures dimensiones simul esse.

Capitulum. xvj.

Errores de scientia siue philosophia

Item quod omnes scientie sunt necessarie propter philosophicas disciplinas. Et quod non sunt necessarie nisi propter consuetudinem hominum.

Item quod nulla questio disputabilis est propter rationem quam philosophus non deberet disputare et determinare: quia rationes accipiuntur a rebus. Philosophia autem omnes res habet considerare secundum diuersas sui partes.

Item quod possibile vel impossibile simpliciter. in omnibus modis est possibile: vel impossibile secundum philosophiam

Item quod sapientes mundi sunt philosophi tantum.

Item quod non est excellentior status quam vacare philosophie.

Item quod homo non debet esse contentus autoritate ad habendum certitudinem alicuius questionis

Item quod ad hoc quod homo habeat certitudinem conclusionis oportet quod sit fundatus super principia per se nota. Error: quod generaliter tamen de certitudine apprehensionis quam adhesionis loquitur

Errores de sacra scriptura Caplm. xvij

Item quod sermones theologice fundati sunt in fabulis

Item quod nihil plus scitur propter scire theologiam.

Item quod fabule et falsa sunt in lege christiana sicut et in alijs

Item quod lex christiana impedit adiscere

Item quod lex naturalis prohibet interfectores animalium irrationabilium sicut et rationabilium licet non tantum

Errores de fide et sacramentis Ca. xvij

Item quod non est cura dum de fide si dicatur aliquid esse hereticum: quod est fides.

Item quod non est credendum nisi per se notum: vel ex parte notis possit declarari

Item quod non est curandum de sepultura

Item quod non est orandum.

Item quod non est confessio facienda nisi ad apparentiam.

Errores de raptu. Caplm. xix.

Item quod raptus et visiones non habent fieri nisi per naturam

Errores de vitijs et virtutibus Caplm. xx.

Item quod peccata contra naturam utpote abusus in coitu licet sint contra naturam spiritus: non tamen contra naturam iudicium

Item quod simplex fornicatio utpote solutus cum soluta non est peccatum

Item quod dignitas est in causis superioribus posse facere peccata et monstra propter intentionem: cum natura hec possit. Item quod delectatio in actibus venereis non impedit actum siue usum intellectus.

Item quod continentia non est essentialiter virtus

Item quod perfecta abstinencia ab actu carnis corrumpit virtutem et speciem

Item quod pauper hominis fortuna non potest agere immortaliter.

Item humilitas putat quod ostentat ea que habet: sed vili pendit et humiliat se non est virtus. Error. si intelligatur quod nec virtus nec actus virtuosus.

Item quod non sunt possibile alie virtutes nisi actus

quisite vel innate
Itē q̄ castitas n̄ ē mal' bonū q̄ p̄fectā abstinētia
Itē finis terribilius est mors. Error: si excludat
terrorem inferni qui est extremus.

Errores de resurrectione. Caplm. xxi.

Itē q̄ non contigit
corpus corruptū redire idem numero: nec idem
numero resurget. Error.

Itē q̄ resurrectio futura nō debet credi neq̄ cō
cedi a p̄ho: q̄ impossibile ē inuestigari p̄ rōnem
Error: quia etiā p̄hs debet captiuare intellectū
in obsequium fidei xp̄i

Errores d̄ felicitate siue b̄titudine Ca. xxij

Itē felicitas non po
test a deo infundi immediate Itē dicē deū dare
felicitatē vni r̄ nō aliū est sine ratiōe r̄ signētuz
Itē q̄ hō ordinat' q̄tū ad intellectū r̄ effectum
sicut p̄t esse sufficiēt' p̄ virtutes intellectuales
et morales de quib' loquit' p̄hs i ethicis ē suffi
ciēt' dispositus ad felicitatem eternā.

Itē q̄ felicitas habetur in hac vita r̄ nō in alia.

Itē q̄ hō p̄ mortē amittit omne bonum.

Itē q̄ bonū qd̄ homi possibile est cōsistit in vir
tutibus intellectualibus.

Sequūt articl' d̄denati p̄hs Caplm. xxij

Isti articuli q̄ sequū
tur fuerūt cōdemnati p̄hs in facultate artium
Ab. eccclij. in festo nativitatis d̄ni. Et null' mḡ
baccalari' v̄l scolari' i artū facultate legēs p̄hs
us audeat p̄positōz famosā illi' autoris cuius li
brū legit dicere simplr' eē falsam de v̄tute f̄mōis
sed credi debeat q̄ autor licet ponēdo illam ha
buit vnum intellectū: s̄ vel c̄dat eā vel sensū
verum distinguat a sensu falso. Causa hui' ē q̄
pari ratione p̄positiones bibliē absoluto f̄mōe
erunt negande: qd̄ est periculofum. Et quia ser
mo nō habet veritatē nisi ex impositione r̄ vsu
cōmuni accipitur vel aliorum: ideo talis est vir
tus sermonis qualiter eo cōmūter autores vtū
tur r̄ qualē exigit materia: cum sermones sint in
quirendi penes materiā subiectam

Itē q̄ non dicat simpliciter vel de virtute ser
mōis oēm p̄positionē esse falsam q̄ eēt falsa f̄m
suppositionē p̄sonalē terminoz: eo q̄ iste error
ducit ad errozē priorem. Autores em̄ sepe vtū
tur alijs p̄positionib' suppositionis

Itē q̄ nō dicat q̄ nulla p̄positio distinguenda
sit qm̄ hoc ducit ad p̄dictos errores: q̄ si disci
pulus vnum sensum in p̄positionis accipiet r̄ do
ctor: aliū intellexerit: discipulus false informabi
tur donec p̄positio distinguet. Silt si opponēt
vni sensum intelligat: r̄ respondēs aliū recipiet
d̄sp̄tatio erit ad tantū si nulla fiet distinctio

Itē q̄ null' dicat nouā p̄positionez esse d̄cedē
dāsi non sit vera in eī' sensu p̄ho: q̄ hoc dicere
ducit ad errozes p̄dictos: q̄ biblia r̄ autores nō
sp̄ vtunt' f̄mōib' f̄m p̄prios sensus ipsozum.
Ab̄s agis em̄ oportet in affirmādo vel negando
f̄mōnes ad materiā subiectā attendere q̄ ad p̄
prietatē f̄mōnis. Disputatio nāq̄ ad p̄prietatē
p̄ter q̄ in sensu p̄prio: non est disputatio: nisi
sophistica: disputationes doctrinales r̄ dialetit
ce que inquisitionē veritatis attendāt inodicaz
habēt de nomib' solitudinem

Itē q̄ nullus dicat sciam nouā esse de rebus
que non signa r̄ q̄ nō sunt termini vel orationes
quoniā in sciētijis vtimur terminis p̄ reb' quas
nobiscum portare nō possum' ad disputatōnes
ideo sciam habem' de reb' licet mediantib' ter
minis vel orationibus.

Itē q̄ nullus asserat simpliciter absq̄ oratione
vel distinctione istas p̄positiones vel cōsimiles
q̄ sortes vel plato vel de' r̄ creatura nihil sunt
quia ista verba p̄ma facie male sonāt: quia talis
p̄positio sensum vniuz habet falsum: videlicet si
negatio in hac dictione nihil implicat intelligere
tur eandem cadere super ens singulariter: s̄ vt
supra entia pluraliter

Capitulum. xxij.

Isti sunt articuli re
uocati. Anno d̄ni. Ab. ccc. viij. iij. die octo. pa
r̄sius per fratrem iohannem Guion ordinis m̄
norum in domo predicatorum.

Itē q̄ gnare f̄m suā rōez formalē nō sit in patre

Itē generare realiter elicited sit in diuinis.

Itē q̄ generare siue elicited siue inelicitū sit
in filio

Itē q̄ generare r̄ generari in diuinis accepta
notionaliter sunt idem inter se in diuinis.

Itē dicere q̄ pater in diuinis non sit formalit
ter generans alia generatione q̄ illa qua filius
formaliter est genitus.

Capitulum. xxv.

Errores iohānis de

mercuria ordinis cisterciē. Articuli d̄demnati
p̄ mḡros parisiēses. Anno d̄ni. Ab. ccc. xl. viij. r̄
p̄hibiti oibus baccalarijs legentib' qui legunt
vel legerunt snias sub pena puationis ab omni
honore facultatis quoz articuloz aliqui repu
tant' erronei aliq̄ suspecti aut male sonātes i fide
Itē q̄ satis erat possibile q̄ p̄ voluntatez aut
volitionem creatam xp̄s aliquid voluit qd̄ nū
q̄ debuit euenire

Itē q̄ xp̄us potuit dixisse falsuz r̄ asseruisse as
sertione creata vocali q̄ mentali.

Itē q̄ q̄litercūq̄ vult de' vult efficaciter esse

Itē q̄ de' facit q̄ aliq̄s peccet r̄ q̄ sit peccator.

et vult voluntate beneplaciti q̄ ille sit peccator
Itē q̄ nullus peccat volēdo aliq̄liter aliē q̄ de
velit eum velle
Item q̄ deus aliquid reprobat q̄ ipse vult vo/
luntate beneplaciti.
Itē quēlibet peccantē de^o vult peccare volūta/
te beneplaciti r̄ facit eū peccare r̄ vult q̄ peccet.
Itē q̄ de^o facit malū esse r̄ peccatū esse.
Itē q̄ peccatū magis est bonum q̄ malum.
Itē q̄ aliquis faciat aliqd̄ oīno vt de^o vult ipm̄
facere voluntate beneplaciti q̄ talis peccet
Item quicunq̄ peccat conformat voluntatē su
am voluntate beneplaciti dei sic q̄ illa vult sicut
deus vult eum velle
Itē q̄ possibile ē xpm̄ fm̄ voluntatem creatam
errasse r̄ fm̄ hoīem mendacium ptulisse.
Item q̄ posset dici q̄ anīa xpī vnita verbo sal
tem per accidens posset odire deum vel respue/
re siue detestari.
Item q̄ si aliquis hōis vsuū liberi arbitrii icidēs
in temptationē tantaz q̄ non possit illi resistere:
moueaf ad illecebram cū aliena vxore non com
mittit adulteriū: r̄ sic de alijs peccatis.
Item q̄ aliqua est possibilis passio cui volūtas
etiam habita gratia q̄cūq̄ sine miraculo nō pos
set resistere quin eliceret actum fm̄ illā: r̄ talac/
tus non est peccatū.
Itē q̄ non est peior demeritorie in casu q̄ vitio/
sum habz habitū demeritoriū cū actu q̄ habz
habitū sine actu.
Item q̄ non est peior moraliter qui vitiosuz ha
bet habitum r̄ actum q̄ qui habitum eiusdē ra
tionis habet sine actu.
Item q̄ non est melior meritorie qui habz habi
tum meritorium r̄ actum q̄ qui habet cōsimilē
habitum sine actu.
Item q̄ malus quacunq̄ malicia actuali r̄ ha
bituali equalibus ad inuicem non ē peior ex ac/
tuali simul q̄ ex actuali tantum vel ex habitua/
li tantum
Item q̄ bon^o q̄cūq̄ bonitate actuali r̄ habitu/
ali ad inuicem equalibus non ē magis bonus ex
vtraq̄ q̄ ex habituali tantū
Item q̄ nulla creatura aut nulla circumstantia
rei bona diminit peccatū quin sit tantū q̄tū fo
ret sine illa ceteris paribus
Item q̄ pia intentio r̄ naturalis pietas augent
peccatum r̄ non diminuunt ceteris paribus.
Item peccatū post longam cōsuetudinē cōmissū
est minus q̄ foret ante cōsuetudinez.
Item q̄ odium pximi nō est demeritorium nisi
quia phibitum a deo.
Item q̄ pbabiliter posset sustineri cognitionez
vel volitionē nō esse distinctā ab aīa imo est ipa
anīa r̄ sic sustinens nō teneret nec cogeret ne/
gare ppositionē p se noram: nec negat auzonta

tem admittendam

Itē q̄ pbabile est in lumie naf ali nō ē accidē/
tia s̄ oēm rē cē sbaz r̄ q̄ vbi nō ēēt fides h̄ ēēt po
nendum vl̄ pbabilr̄ poni posset. Itē q̄ nō ē cui
dēs euidētia reducta ad certitudinē pmi pncipiū
qn̄ qd̄cūq̄ qd̄ est posset p̄duci nobilius
Itē q̄ tenētes vl̄ cōit tenet q̄ intētio volitio sen
latio sint q̄litates subiectiue existētes in anīa q̄s
p̄t de^o creare se solo r̄ q̄ h̄ ponere vult hz cōce/
dere r̄ dicere q̄ de^o pōt facere se solo q̄ anīa odi
ret pximū r̄ deum non demeritorie.
Item q̄ deus est causa aliquid actus deme/
ritoriū vt demeritorius est
Item q̄ deus est causa peccati vt peccatum est:
et mali in q̄tum malum est.
Item quecunq̄ volūtas causat aliquid causat
taliter in virtute p̄me cause.
Item q̄ deus est causa maxima r̄ imediata p̄i
uationis r̄ iusticie in actu.
Itē q̄ de^o est actio r̄ cā peccati vt peccatum est.
Itē q̄ de^o ē cā cuiuslibet modi act^o r̄ cuiuslibet
circumstantie p̄ducte
Item q̄ a deo est q̄ actus demeritorius fit in q̄/
tum demeritorius est.
Itē q̄ q̄cūq̄ creatura demōstrata hec ē vera h̄
chimera intelligit h̄ chimera pōt intelligi.
Itē q̄ q̄cūq̄ creatura demōstrata h̄ est vera h̄
res maior deo potest cogitari.
Itē q̄ p̄pter opa alicui futura bona de^o peior
diminuit aliq̄ ab eterno.
Itē q̄ aliquis p̄destinat^o ē ab eterno p̄pter bo
nū vsū liberi arbitriū quē de^o p̄sciuit eū hiturū.
Itē q̄ non sic gratis r̄ misericordit de^o p̄destia/
uit illum quē p̄destinauit quin r̄ p̄ omnib^o bo
nis ipsius futuris vel alterius
Articuli contra magistrū Nicolaum de vlti
curia Anno dñi. M. ccc. lxxij. post festum om/
niū sanctorum. xxvj

Iti sequētes articu

li fuerūt in rhomana curia cōdēnati p̄ magistrū
Nicolaū supradictū publice in vniuersitate pa
Dixi q̄ mul/risiensi reuocati.
ta venerūt ad animū ex quib^o p̄pendi seu iudi/
caui bonū esse simpliciter scribere istū tractatū: et
q̄ vltior dilatio displicebat deo: reuoco tanq̄
psumptuosum suspectum r̄ piculosum
Itē q̄ de reb^o p̄ apparētia naturalia quasi nul/
la certitudo h̄ri pōt: illa tñ modica pōt in breui
tempe h̄ri si hoies intellectū suū cōuertāt ad res
non ad intellectū Aristo. seu cōmētatoris: reuo
co tanq̄ falsum r̄ erroneum
Item q̄ nō pōt euidēt euidētia p̄dicta ex vna
re inferri seu concludi aliā rē: vel ex nō esse vni/
us ad esse alterius: reuoco tanq̄ falsum r̄ erro
neum et suspectum.

Item q̄ ille p̄positiones de^o est: de^o nō ē penit^o
idem significant licet alio & alio modo. Reuoco
tanq̄ falsum

Item q̄ dixi & scripsi q̄ hec p̄positio hō est aial
nō est s̄m̄ fidem necāria nō attendēs p̄ nunc ne-
cessariam cōneritatē p̄dictor̄ termino: um: re/
uoco tanq̄ falsum

Item dixi p̄hōdolor in p̄ncipio p̄mo q̄n̄ legi sē/
tentias & in eplā secūda & sexta quas scripsi con-
tra bonifaciū q̄ ex eo q̄ vna res ē nō pōt euidē/
ter euidētia ducta ex p̄mo p̄ncipio referri q̄ alia
res sit: reuoco tanq̄ falsum

Item dixi in locis p̄dictis q̄ ex eo q̄ vna res ē
nō pōt inferri euidēter q̄ alia res non sit: reuo/
co tanq̄ falsum & erroneum

Item ex eo q̄ vna res nō est pōt euidēter infer/
ri euidētia ducta ex p̄mo p̄ncipio q̄ alia nō sit
reuoco tanq̄ falsum

Item ex eo q̄ vna res nō est nō pōt euidēter infer/
ri q̄ alia res sit: reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi in eplā ad Bonifaciū q̄ certitudo eui/
dentie non habet gradus: reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadē eplā q̄ de substātia materiali: alia
ab aia nostra nō habemus certitudinē euidētie
reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadem epistola q̄ excepta certitudine
fidei non est alia certitudo nisi p̄mi p̄ncipij vel q̄
p̄mū p̄ncipium potest reduci vel resolui: reuoco
tanq̄ falsum.

Item in eplā quarta ad Bonifaciū q̄ hec p̄sequē
tia a est & p̄us non fuit: igit̄ alia res ab a est eui/
dens euidētia deducta ex p̄mo p̄ncipio: reuo/
co tanq̄ falsum & hereticum

Item epistola quinta ad Bonifaciū q̄ hec p̄sequē/
tia nō est euidens euidētia deducta ex p̄mo p̄in-
cipio: ignis est approximatus stupe: & nullum ē
impedimentum igit̄ stupa comburatur: reuoco
tanq̄ falsum.

Item in eadē eplā q̄ non scim^o euidēter q̄ aliqua
causa causet efficaciter q̄ nō sit deus: reuoco tan-
q̄ falsum. Item in eadē eplā q̄ nō scim^o euidēter
q̄ aliquis sit vel eē possit effectus naturalit̄ pro/
ductus: reuoco tanq̄ falsum

Item in eadē eplā q̄ quibuscunq̄ acceptis que
possunt esse causa alicui^o effectus nō scim^o euidē-
ter q̄ ad positionē eor̄ sequat̄ effectus positu^o
reuoco tanq̄ falsum

Item q̄ nescimus euidēter q̄ in aliqua produ-
ctione concurrat subiectum: reuoco tanq̄ falsū
hereticum & erroneum.

Item epistola p̄dicta q̄ nulla potest esse simpli-
citer demōstratio qua ex existentia causarū de-
monstret existentia effectus: reuoco tanq̄ falsū
hereticum & erroneum

Item epistola p̄dicta q̄ nō est nobis euidēter no/
tum q̄ possit fieri aliqua demōstratio a p̄ori rea-

liter differenti: reuoco tanq̄ falsum.

Item q̄ non pōt euidēter ostendi nobilitas vni^o
rei super aliam rem: reuoco tanq̄ falsum.

Item in p̄dicta epistola q̄ quacunq̄ re demon-
strata nullus scit euidēter quin excedat in no/
bilitate omēs alias res: reuoco tanq̄ falsum.

Item quacunq̄ re demonstrata nullus scit eui/
dēter quin illa scit de^o si p̄ deum intelligam^o ens
nobilissimum: reuoco tanq̄ falsum.

Item eadem epistola q̄ aliquis nescit euidēter
q̄ vna res sit finis alterius: reuoco tanq̄ falsū
hereticum & erroneum

Item eadem epistola in qualibet re ostēsa null^o
scit euidēter quin ip̄e idem debeat imponere ho-
nozem maximum: reuoco tanq̄ falsum.

Item epistola p̄dicta q̄ aliquis nescit euidēter q̄n̄
ista rōnabilē posset cōcedi si aliq̄ res est deus &
p̄ductus: reuoco tanq̄ falsum & erroneum.

Item dixi in vico straminū q̄ non potest euidē-
ter ostendi quin q̄libet res sit eterna: reuoco tan-
q̄ falsum erroneū & hereticū.

Item epistola sexta ad Bernardū dixi q̄ pane
demonstrato nō pōt euidēter ostendi quin ibi sit
aliq̄ res q̄ nō sit accidens in instrumēto reuoca/
tionis: reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi epistola septima q̄ pōt dici sine p̄radi-
ctiōe ad quā quis pōt duci q̄ omis res de mūdo
est p̄ducta: reuoco tanq̄ falsum: hereticū: erro-
neum & blasphemum

Item epistola eadem dixi q̄ ista cōsequētia non ē
euidens a est p̄ductū: igit̄ aliquis p̄ducens est
a vel fuit: reuoco tanq̄ falsum.

Item epistola nona ad Bernardū dixi q̄ isti cō-
sequētie nō sunt euidētes: act^o intelligēdi ē: igit̄
tur intellect^o ē: actus volendi est: igit̄ voluntas
est: reuoco tanq̄ falsum

Item dixi semel in vico straminū q̄ nō pōt eui/
dēter ostendi quin que apparēt sint vera: reuo-
co tanq̄ falsum.

Item dixi in quadā disputatiōe q̄ deus & crea-
tura non sunt aliquid: reuoco tanq̄ falsum

Item dixi in quadā disputatione q̄ p̄dictoria ad
inuiicē significāt idē: reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi q̄ vidi in dictis aristo. & cōmen-
tatoris q̄stiones mille determinatas p̄ q̄s
nō inueni rōnes demōstratiuas: s̄ mibi
bñ occurrūt aliq̄ p̄ q̄s videbat̄ mibi q̄ ita posset
teneri rōnes oppositē sic p̄posite ab eis: q̄s in di-
xi nō eē determinatas & oppositas s̄ solū p̄babi-
les. Istū articulū assero falsū: & reuoco sic iacet.
Item q̄ cū noticia que pōt h̄ri s̄m̄ appentia nat̄ a
lia posset in modico tpe multū admirari q̄ aliq̄
studēt in aristotele & cōmētatore & vsq̄ ad eta-
tem decrepitā: & p̄pter eor̄ s̄m̄ones logicos de-
serat res morales & cām boni cōmunis intū q̄
nunc exurrexit amic^o veritatis. s. q̄ & ipemet e

fecit sonare tubā suam: vt dormientes in somno excitaret. Cōtristati sunt valde ⁊ q̄si armati ad capitale bellū cōtra eum irruerūt. Istū articulū reputo falsum ⁊ p̄sumptuosum

Ite q̄ res absolute p̄manentes de quib⁹ dicūt cōiter q̄ ḡnant ⁊ corrupūt sunt eterne: siue sint substantie siue accidentia. Reuoco ⁊ assero tanq̄ falsum: hereticū: ⁊ erroneum

Ite q̄ in reb⁹ naturalib⁹ nō ē nisi mor⁹ local⁹ disgregationis ⁊ cōgregationis ita q̄ q̄n ad talem motū sequit̄ cōgregatio corp̄m athomaliū naturalū colligunt̄ ad inuicē ⁊ sortunt̄ naturā vni⁹ us suppositi dicūt ḡnatio: q̄n segregant̄ dicitur corruptio. Et q̄n p̄ motū locale athomalia cum aliquo supposito q̄ sunt talia q̄ nec aduent⁹ eorū videt̄ facere ad motū suppositi vel ad id qd̄ opatio naturalis eius tunc d̄: alteratio

Istū articulum assero hereticū ⁊ reputo falsum

Ite q̄ lumē nihil aliud ē q̄ qdā corpa q̄ nata sūt sequi motū solis vel alteri⁹ corp̄is lumiosi: ita q̄ fit p̄ motū locale talū corp̄m aduentū ad p̄sentia corp̄is lumiosi. Et si dicat q̄ nō fit p̄ motū locale q̄ in instā fit. R̄ndet q̄ imo fit in tpe sicut sonus: licet nō p̄cipiam⁹ q̄ fit subito. Istū articulū reputo falsum. Ite q̄ vniuersū ē perfectissimū s̄m se ⁊ s̄m oēs suas ptes: ⁊ q̄ nulla potest esse imperfectio nec in toto nec in partibus p̄pter hoc oportet totū ⁊ ptes esse eternas nec trāfire de non esse ad esse nec cōuerso: quia ad illd̄ sequeret̄ necessario in vniuerso vel in partibus eius imperfectio. Istum articulum reuoco falsum et erroneum

Ite quicquid ē i vniuerso meli⁹ ē ip̄m q̄ non ip̄m

Istum articulū reputo ⁊ assero falsū ⁊ erroneū

Ite q̄ due albedines aut q̄cūq̄ duo indiuidua eiusdem speciei cōueniūt ad sensū vel intellectū vt eadem res: sunt oīno eadem: nec debet eis negari aliquis gradus idempnitatis q̄tūcūq̄ sint in diuersis sitibus vel suppositis. Istum articulum reputo falsum ⁊ erroneum

Ite q̄ p̄miatio bonoz ⁊ punitio maloz p̄ hoc fit q̄ q̄n corpa athomalia segregant̄ remanēt q̄dam sp̄s qui dicunt̄ vnus intellect⁹ ⁊ ali⁹ sensus: ⁊ isti sp̄s sicut in bono se habebant in optima dispositione sic se habebunt in finit̄ s̄m q̄ illa iudicia infinities cōgregabunt̄: ⁊ sic in hoc bonus p̄miabitur: malus autē punietur: q̄ infinities quādo iterabit̄ cōgregatio suoz athomaliū habebit semp̄ suā malā dispositionē: vel pōt aliter poni. ⁊ illi duo sp̄s bonoz q̄n dicūt̄ corrumpti supposita eoz sunt alteri supposito constituto ex athomis p̄fectiora. Et q̄ tale suppositum sit minoris p̄fectionis: idcirco intelligibilia magis q̄ sp̄s remeant ad eos. Istum articulum assero falsum ⁊ erroneum.

Ite q̄ omne corruptibile includit in se repugnā

tiam ⁊ cōtradictionem: reputo falsum erroneus et hereticum.

Item q̄ isti cōclusioni Res p̄manentis nature sunt eterne: magis est assentiendū q̄ oppositē.

Et si aliqui dicāt eū negare fides. Ex hoc nō ostēditur vel nō ostendūt q̄ hoc non p̄t dicere nisi mētiendo. Istū articulū reputo falsum

Item q̄ actus ante nre sunt eterni: sed q̄ aliqui intelligunt̄ aliqui nō: hoc p̄ tanto est: q̄ p̄ motū sp̄ialem reddīt aliqua ratio intelligibilis eū cōiungunt̄ aliqua circa sensuz sicut dicit in reb⁹ p̄manētib⁹ mutabilib⁹: nihil est nouū de nouo in esse positum: cū aliqua res est aliqui p̄s alicui p̄morum localem cui p̄mo nō erat p̄s. Istū articulū assero falsum ⁊ reputo hereticum.

Ite q̄ supposita redibūt eadē nūero p̄ reditum corp̄oz celestū ad eundē situm. Istū articulum assero falsum ⁊ reputo erroneum.

Item q̄ eadem intellectio q̄ nunc est in p̄s mihi erit postea p̄s alteri supposito. Istum articulum reputo falsum.

Ite q̄ potentie nihil recipiūt ab obiectis: s̄ p̄n te obiecto sic: ⁊ alijs cōcurrentib⁹ ad opatiōem potētē aliq̄ realitas efficit̄ p̄s aie q̄ p̄s nō erat p̄s: ⁊ tñ erat alteri p̄s: nec fit p̄s: vt sic p̄ resolutionē corp̄oz athomaliū vt dicit̄: sed solum p̄ quendā motū sp̄ialem iuxta ḡnam

Istū articulū reuoco ⁊ assero falsum in se ⁊ i ordine ad p̄cedentē heresim sapientem

Ite sicut vilia tendūt ad centz ⁊ ad terrā p̄pter vni⁹genitātē: q̄ sunt sili: ignis autē ad ignem ⁊ corpa alia nobilia ad sibi sili: ita videtur q̄ ad alias nobiles veniant exēplaria nobilia ⁊ ad viles vilia: ⁊ q̄ sunt de tra terrea loquunt̄ vñ tal aduent⁹ exēplaris nobiliū vel viliū videt̄ attestari p̄fectionē v̄l imperfectōz aiaz q̄ talia exēplaria vt sic nō veniūt nisi p̄pter vni⁹genitātē Istū articulū reprobo ⁊ reputo falsum

Ite q̄ si nō ponēt generationē nō ponēt subiectū sed solū ordinē ip̄ius cause p̄ nō esse puta b̄ens est ⁊ prius non fuit: vel si aliquid motuz intelligeret hoc esset respectus fundat⁹ in ente nec sub alio intellectu cōcederēt cōclusionē oppositam philosophoz ex nihilo nihil fit. Istum articulū reputo falsum.

Item q̄ desiderū naturale nō est frustra: id q̄ quid desideram⁹ aliqui adipiscemur: vñ quicumq̄ appetit ad nostrā dñam aliqui ibit. Istū articulum reputo falsum erroneus ⁊ hereticū

Item anno. xxx. quo fecit istuz tractatū fecit p̄ clamari q̄ legeret lib̄ū politicē Aristotelis sub hac forma q̄ quicumq̄ voluerit audire libz politicōz Aristotelis vna cū quibusdā questioib⁹ in quibus disputat̄ de iusto ⁊ iniusto p̄ q̄s poterit nouas leges condere: conditas si que sint corrigende corrigere: veniat ad talem locum ⁊ inue

niet m^{gr}m Nicolauz de vlticuria qui docebat oia ista in dicta lectura. In quadā q̄stioe deter/ minasse videt q̄ in aliquo casu furtū sit licituz et exemplificat in casu qui sequit̄. Idonat q̄ aliq̄s iuuenis bene nar^o inueniat aliq̄ez qui in breui valeat cum instruere in omni scia speculatiua cō q̄ potest haberi de reb^o creatis: t̄ nō velit facere nisi ille iuuenis det centū libras: quas ille iue/ nis non potest habere nisi p̄ furtū. Dixit q̄ i hoc casu furtum erit licitū illi iuueni: quod p̄bat sic. Quod est amabile deo: illud est faciendū: sed q̄ ille iuuenis acquirat scientiā p̄fectā est amabile deo t̄ non potest p̄ alium modum fieri vt dictū est nisi per furtum: igitur furtū ē faciendū. Istū articulū reputo t̄ assero fatuū quo ad p̄conisati onez: hereticum quo ad terminationem: falsum quo ad p̄bationem.

Itē q̄ b̄ ē p̄ncipiū p̄mū t̄ nō aliud: si aliquid est aliquid est: istū articulū assero falsum.

Itē q̄ de^o t̄ creatura nō sunt aliquid falsū t̄ scā dalolum est. put verba sonant.

Itē significabile cōplexu p̄ istū cōplexū deus et creatura distinguuntur nihil est: assero falsuz et scandalosum.

Item q̄ est transitus de cōtradictorio in cōtra/ dictoriū sine mutatione reali cuiuscunq̄ intrin/ seci: istum articulum reputo falsum.

Itē q̄ q̄cūq̄ distinguunt sūme distinguūt t̄ eq̄ luer distinguunt: istū articulū reputo falsum.

Item q̄ deus pōt p̄cipe creature irrationabiliē vt habeat ip̄m odio t̄ ip̄a obediens plus meref̄ q̄ si ip̄m diligeret ex precepto: qm̄ hoc faceret cū maior conatu t̄ magis contra proprias incli/ nationem: istū articulū assero falsum.

Itē si aliq̄s velit cōformare voluntatē suaz vol/ untati diuine: sequit̄ necario altera pars illius disiunctiue vel q̄ deus eum instrueret de omni bus necessarijs t̄ concernentibus salutem suaz ita q̄ errare non posset: vel q̄ nō erraret: t̄ si er/ raret in quocunq̄ actu suo ille error: nō esset sibi imputad^o nec peccaret: imo mereret̄ i omi actu p̄sequēte talē errorē: imo plus vel tantū q̄stum eliciēdo actū oppositū equādo iudiciū rationis istū articulū assero falsuz t̄ reputo erroneū put iacet.

Itē q̄ in p̄ncipio p̄mo suo tenuisse dicat̄ q̄ quilibet tenet pl^o diligere meliorē p̄ximuz se q̄ seip̄m: istū articulū reputo falsum.

Itē q̄ ecclia sancti sepulchri p̄parisi^o p̄dicasse di/ cit̄: q̄ quilibet tenet plus diligere p̄ximū melio rem se: istū articulum reputo falsum.

Itē q̄ m^{gr} Nicolauz de vlticuria p̄dictus di/ cere debeat alte t̄ intelligibilē q̄ p̄ter istos arti culos t̄ p̄positiōes p̄ eū reuocatas: ac multos alios articulos falsos t̄ hereticos hui^o eplē t̄ li/ belli cōbusti fuerūt in scriptis reuocare debeat publice solēnter expresse p̄positiōes p̄ eū corā

nobis reuocatas: alios articulos p̄dictis asserē/ do aliquos falsos: aliq̄s p̄sumptuosos etiā t̄ q̄ debeat iurare in p̄ntia nostra ad sc̄tā dei euāge/ lia q̄ nunq̄ tenebit aut docebit etiam clam vel palam, t̄ representauit se cancellario p̄parisiensi t̄ vniuersitati m^{gr}oz t̄ scolariū p̄parisi^o studen/ tium t̄ etiam regentium. Caplin. xxvij.

Isti articuli q̄ sequū^r

tur sunt cōdemnati ab ep̄o p̄parisiensi t̄ m^{gr}is theologie regentibus p̄parisi^o. Anno dñi. 113. ccc. xl. in octa. Epiphantie dñi

Item q̄ diuina essentia in se nec ab boie nec ab angelo videbit̄

Itē q̄ diuina essentia licz sit eadē in p̄re t̄ filioz sp̄scto vt ē essentia t̄m vt ē forma siue in rōe for/ me est vna i n̄ p̄re t̄ filio: t̄ nō vna in sp̄s sancto.

Item sp̄s sanct^o put est amor vel nexus nō p̄/ cedit a p̄re t̄ filio sed t̄m a p̄re

Item q̄ multe fuerūt veritates ab eterno q̄ non erant deus

Itē q̄ corpa glificata nō erūt i celo empireo cū angel^o: s̄ i celo cristallino vel aliquo qd̄ ē supra firmamētū qd̄ p̄sumebāt dicere de beata v̄gine

Item q̄ p̄imum nunc t̄ creatura non est crea/ tor: nec creatura.

Item q̄ angelus in p̄mo instanti sue creationis fuit malus t̄ nunq̄ bonus

Item q̄ angelus in eodem instanti potest eē in diuersis locis.

Itē q̄ qui habebit meliora naturalia habebit d̄ necessitate maiorez gr̄am t̄ gloriam.

Itē q̄ diabolus nunq̄ habuit vnde stare possz

Item nec Adam in statu innocētie

Capitulum. xxvij.

Lopia cedule reuo/

cationis quorundaz articuloz fratris Dionisij soulechati ordinis fratrum minorū facte p̄ eundez p̄parisi^o t̄ in curia romana. Reuerēdi m^{gr}i mei t̄ dñi dixi aliqua in p̄ncipio meo sniaz q̄ in non nulloz aurib^o male sonuerunt t̄ ex causa. Ego veritate coactus: t̄ ex ordinatione reuerēdi pa/ tris dñi Cancellarij p̄parisiē. ac facultate theo/ logie m^{gr}oz tanq̄ ecclie t̄ dicte facultatis theo/ logie hūilis fil^o ip̄a dicta in p̄fato p̄ncipio meo male posita corrigo sub hac forma. Quia tertia conclusio articuli quarti sunt hec: q̄ hec benedi/ cta: imo sup̄benedicta lex t̄ dulcissima: vics lex amoris de qua loquebar oēm aufert p̄prietatez dominiū: p̄bauit q̄ nō q̄rit vindictā q̄ patiens ē. j. Chorin. xiiij. nō grossit̄ cordis: q̄ patiens est doloris p̄ximi. Item nō est ambitiosa q̄tuz ad honores. Non querit que sua sunt quantum ad temporalia: vñ glosa nō emulat. i. non inuidet q̄ nō eam aliena contristat facilitas: sed alteri^o bo

nū diligit vt suū. **P**redictā cōclusionē reuoco tā
q̄ falsam erroneā ⁊ hereticā: q̄ x̄ps ⁊ apli illā le-
gem p̄fectissimē tenuerunt ⁊ adhuc multi tenēt
et p̄ dei gr̄am tenebunt qui p̄prietatem ⁊ domi-
niū habebūt: dico etiā q̄ autoritas apli ⁊ glosa
p̄ quas pbabā nō pbant dictam cōclusionem:
nec sunt ad p̄positū vt apparet intuenti textum
et glosas autenticas sup̄ illo. **E**x illa cōclusionē
intuli correlariū p̄mū q̄ hec lex dispensat duo p̄
nomia possessiua sc̄z meū ⁊ tuum: pbauit: q̄ ista
duo vnum faciūt: imo etiā omnia in vnum con-
gredūt: sic Dionysius dicit de celesti hierarchia
c. i. in p̄ncipio. **O**mnē datū bonū ⁊ omne donū
p̄fectum de sursum est descendens a patre lumi-
nū. **S**ed ⁊ cuncta a patre luminis moti appar-
tionis p̄cessus ad nos bonitatis dono veniens
rursus sicut vniū faciens virtus suscitatioe nos
adimplet ⁊ conuertit ad cōgregantis patris vni-
tatem ⁊ desicā simplicitate amor em̄ oia vniū ⁊
vniū facit sc̄z dei: quia non querit que sua sunt
sed que iesu ch̄isti
Item intuli secūduz correlariū q̄ non min⁹ facit
omnia cōmunia charitas quaz extrema necessi-
tas: pbauit: q̄ ⁊ vniū sit ex amore dei: ⁊ alterum
ex amore sui: sed affectio iusti est int̄ior ⁊ eligi-
bilior quā cōmodo p̄ baccalaureo de sc̄to bern-
ardo in secundario correlario q̄rte p̄clusionis arti-
culti: igit̄ p̄firmat p̄ Augustinū in p̄ologo cō-
tra q̄nq̄ hereses dicētē q̄ ista duo correlaria vt
sequunt̄ ex p̄clusionē p̄dicta sunt falsa: ⁊ dico q̄
autoritates ille q̄s adduxi nō faciūt ad p̄positū
Item ex p̄dicta cōclusionē intuli aliud correlariū
q̄d fuit quartū: q̄ legem hāc dedit x̄ps discipul⁹
suis p̄ncipalit̄ ⁊ actualit̄ exequendū nō solū ha-
bitualit̄ pbauit: q̄ dixit. **H**ec m̄do vob vt dili-
gatis inuicē sicut ⁊ dilexi vos Jo. xv. **P**er istud
correlariū intelligendo hāc legē amoris auferen-
tē omnē p̄prietatē ⁊ dominiū put cōclusio dicit
si intellectu reputo falsum erroneū hereticū ⁊ cō-
tra determinationē ecclesie dico etiā q̄ autoritas
quam allegaui nō est ad p̄positum
Item cōclusio quarta ⁊ finalis mea fuit q̄ actual
abdicatione cordialis voluntatis ⁊ tp̄alis potesta-
tis dominiū seu autoritatis statū p̄fectissimū on-
dit ⁊ efficit: pbauit: q̄ hoc p̄ regula perfectionis
datū est. **M**at. xix. **S**i vis p̄fectus esse: vade
et vende omnia q̄ habes ⁊ da pauperib⁹. **I**dem
Lu. xix. **I**dem **M**at. x. vnde nō dixit: pone in ar-
ca aut in scrinio: sed si videas paupes da: q̄ vt
dicit x̄ps **M**at. xxvj. **P**aupes semp̄ habebitis
vobiscū: me aut̄ non semp̄ habebitis: ⁊ dicebat
q̄ ideo nō dicat hō hanc regulā a deo esse datā:
sed animi p̄paratōne sc̄z si opus sit q̄ vbi semp̄
opus est semp̄ debet fieri. **S**ed quia reuera par-
uus color sufficit ad excusationē agere volenti.
Isti volunt dare intelligere q̄ a iuriscalcū ē aurū

et fel mel: sed si ex ignoz̄tia crederent: tñ est qui
querat ⁊ iudicet: q̄d pbationes dicunt hanc cō-
clusionē esse positā vniuersaliter: ideo ipam vni-
uersaliter intellectā dico falsam erroneā ⁊ here-
ticā: quia nec x̄ps nec apli statuz p̄fectissimū ha-
buissent ⁊ autoritates ad eam pbandā adduce
non sunt ad p̄positū vt p̄t̄z p̄ glosas ordinarias
et doctores in hoc studio et alibi approbatos.
Alias pbationes vt pbant istam cōclusionem
reputo falsas ⁊ erroneas. **E**t vltimā dici falsam
iniuriosam ⁊ sc̄dalosam. **E**x p̄dicta cōclusio
ne quarta inferebā p̄mū correlariū q̄ x̄pm non
abdicasse h̄mōi possessionē ⁊ ius in temporalibus
non habet ex noua lege imo pon⁹ oppositū: q̄
Mat. viij. **F**ili⁹ hois nō h̄z vbi caput reclinet.
Item secundū correlariū est illud q̄ hāc legem p̄
regula p̄fectionis x̄ps docuit ⁊ exēplo cōfirma-
uit: pbauit p̄ regulā nunc dictaz. **V**ade ⁊ vende
oia que habes ⁊c. **E**tia q̄ vocati oia dimiserint
Mat. thelonēū. **P**etr⁹ ⁊ alij retia. **M**at. xix.
Ecce nos rilinquimus oia. **I**sta duo corre-
laria reuoco tanq̄ falsa erronea ⁊ heretica ⁊ cō-
tra determinationē decretal̄ dñi **J**ohānis pape
q̄ incipit. **Q**uia quorundā inter cetera dicentis
ois vir in cuiuscūq̄ p̄prietate ⁊ in eius vsu. **Q**ue
quidē assertio p̄met multa falsa: cū nec etiā im-
possibile aplis: nec sub voto ab eis fuisse assūp-
tū euāgelica seu aplica doceat historia: s̄ **T**rium
evidenti⁹ manifestat hec decretalis. **D**ico etiam
autoritates non sunt ad p̄positū vt liquide ap-
paret intuenti textū ⁊ glosas ordinarias ⁊ appro-
batas. **P**roterea fuit correlariū quartū q̄d in-
tuli q̄ abdicatione rex temporalū p̄m animi p̄para-
tionem nullā aut valde imperfectā ⁊ fragilem osten-
dit ⁊ efficit p̄fectionē: pbauit p̄mo: q̄ sp̄ habent
pauperes: secundo quia nō valet nisi rōe actus
igit̄ actualis est perfectior. **I**stum articulū reuo-
co tanq̄ falsum ⁊ sc̄dalosum: nec pbationes sūt
ad p̄positum
Item respondēdo ad quendā baccalariū de do-
mo beati Bernardi: cum ille dixisset q̄ x̄ps talia
non abdicauit: illud negaui ⁊ dixi q̄ x̄ps nihil si-
bi retinuit. **I**sta duo dicta reuoco tanq̄ falsa et
heretica: q̄ x̄ps oculos habuit p̄pter infirmos
a fidelibus oblata cōseruās: que ⁊ suorum neces-
sitatib⁹ ⁊ alijs indigentib⁹ tribuebat: vt ⁊ chri-
sti euangelij ⁊ beat⁹ Augustinus ac etiā deter-
minatio romani pontificis testant̄
Altimū correlarium q̄ posui fuit q̄ non plus
curauit christus de temporalibus q̄ faciunt diui-
tes de pauperib⁹: pbauit quia sitiuit ⁊ nō habu-
it potū: ⁊ p̄ nobis nudus in cruce pependit: nūc
dico q̄ x̄ps de temporalibus curauit: quia nō om-
nia abdicauit vt superius dictū est: q̄ autē innui-
de diuitibus q̄ nō curāt de pauperibus: hoc re-
tracto tanq̄ iniuriosum ill⁹ diuitib⁹ per quo: ū

elemosynas pauperes sustentantur. Hec igitur omnia male sonantia sic prius expressa in meo dicto sententiarum principio male posita reuoco et retracto vt dictum est pmittendo bona fide: q̄ illa de cetero non tenebo nec dogmatizabo et ita iuro: veniā humiliter implorans de commissis. Hec omnia predicta dicit frater dionysius iterū omīno in presentia magistri Guillelmi romani lectoris sacri palatii aplici et aliorū nouem magistrorū in theologia parisiis reuocauit: et ad sancta dei euangelia iurauit se appellationez quas interposuerat nō, p̄secuturum ac cōclusiones predictas et correlaria tanq̄ falsa erronea et heretica abiurauit s̄m tenore reuocatiōis alias p̄ eum facte p̄parisiis modo et forma superius annotatis. Hec autē reuocatio facta est auinione i domo prefati magistri Guillelmi romani. Anno. M. ccc. lxxv. die ultimo mensis Januarij in die tertia: pontificatū sanctissimi in xpo patris et domini nostri domini Urbani diuina p̄uidencia papae sexti anno tertio.

Reuocatio articuloꝝ p̄dictoꝝ facta p̄ eundem fratrem dionysium in disputationib⁹ solennib⁹ publice facta in ecclesia p̄dicatoꝝ p̄parisiis. Anno dñi. M. ccc. lxxv. die iouis. post Quasi mō. de mandato reuerendissimi in xpo p̄ris et domini dñi cardinalis beluacēsi commissarij ad hoc per se dem apostolicam deputati.

Item cū debui exponere dicta mea in curia romana corā reuerendissimis p̄ribus dominis cardinalibus nemansensi et vabrensi addidi p̄positiones que sequunt̄ videlz q̄ x̄ps in morte omnia simpliciter abdicauit. Istā reputo tanq̄ falsam erroneam et hereticam.

Item dixi q̄ qñ corpus in sepulchro māsit: ibi caritas abstulit ab eo omnē pprietatē et dominium istā reuoco tanq̄ falsam erroneam et hereticā.

Item dixi q̄ tunc vacauit sedes generalis domini vsq̄ ad diē istā vt sequit̄ ex p̄dictis seu ad sensum p̄dictarum: reuocauit et reuoco tanq̄ falsā et erroneam.

Item q̄ aliqui dicunt q̄ dixi in p̄dicta declaratio ne: primo q̄ lex amoris. i. caritas que statū p̄fectum facit est inseparabilis a nobis: et q̄ loquebar de caritate siue de lege amoris ex cuius obseruatione seu obseruantia vniuscuiusq̄ status perfectio mensuratur loquendo de meritoria p̄fectioe in homie vsu rationis habēte: secūdo q̄ cui libet creature rōnali hec lex natura liter ē indita: et tertio q̄ de s̄m hāc legē viuūt. Istas p̄positiones nō credo me dixisse neq̄ dixi: q̄ istas reputo falsas erroneas et hereticas: p̄dictas autē p̄ponēs per me reuocatas iuro et pmitto eas de cetero nec tenere nec dogmatizare publice vl' occulte et veniā petiui et peto humiliter de commissis.

Capitulum. xxix
Reuocatio magistri Johānis de caloze. Anno dñi. M. ccc. lxxij

Antequā descendaz

ad cōclusiones habeo aliq̄ dicere: q̄ in p̄mo articulo meaz vesperiaz posui duas p̄positiones vnā. s. q̄ summ⁹ legislator de⁹ ipse dign⁹ est infinitis p̄fectionib⁹ quas nec habuit nec habz nec habere p̄t. Nunc dico q̄ ista p̄positio male sonat: imo reputo eaz in sensu cathogorico falsam que sensum facit: nec in illo sensu intellexi eā: sed in sensu hypotetico. s. q̄ si essent infinite p̄fectiones imaginabiles q̄s de⁹ nō hz adhuc esset dign⁹ illis p̄fectionib⁹. Eodē mō de secūda p̄positione. s. q̄ infinite p̄fectiones siml'i legislatoris essentia sunt dignitas ad infinitas alijs.

Item q̄ ex p̄dicta intuli vnū correlatiū. s. q̄ dicitur legislator dignificauit se in carne ad suā assumptionē hypostaticā: intellexi dignificauit. i. manifestauit.

Istud autē qd̄ vltra addidi. s. q̄ si alias nō fuisset assumpt⁹ s̄m hoiez dign⁹ eēt q̄ frueret: et istud pluries reiteraui dico q̄ intellexi et ptuli tanq̄ disputabile: nūc dico q̄ n̄ ē disputabile et quod est falsum.

Item q̄ p̄posui in mea cōclusioe tertij articuli q̄ subducta p̄rogatiua disparis acceptōis vnitatis sub falsitate staret vt verus cultor: nō amplius q̄ falsus meret̄ et istā pluries reiteraui: dico q̄ male sonat: q̄ p̄cedit ex vna suppositioe impossibili aliquid in nō posset apparere possibilis.

Fuerunt parisi⁹ qui

dā discipuli cuiusdā almarici noie studētes p̄rius qui dixerunt mortuo eo: q̄ illud q̄ est peccatū mortale vt stuprū factuz in charitate non ē peccatū: impunitatem peccatōū pmittentes deū bonum et nō iustū dicentes: q̄ ab ecclesia p̄p̄ huiusmodi condemnati a rege frācie extra portas sunt cōhusti. Heresiarcha vero eoz almaricus a generali concilio rome cōdemnatus est et excommunicatus et ex ciuitate exhumat⁹: et cinis et ossa p̄ sterquilinum sunt dispersa et merito.

Capitulum. xxx
Articuli Ludouici reuocati
Anno domini. M. ccc. lxxij

Primo probādo pri

mā p̄tem p̄me suppositionis arguit sic. Ad quolibet nomen velle vel nolle respectu cuiuslibz p̄ducibilis a dextra sequit̄ necessario mutatio in voluntate p̄fecta. Beinde arguit hypotetice sic. Si deus de nouo aliquid velle vel nolle ad extra sensi in deo esset nouuz velle vel nolle ad extra ipse intrinsece mutaret: igit̄ velle et nolle di-

eū denominationē intrinsecam : et hec fuit mēs
 mea p hoc q dixi in secūda pbatōe hui⁹ q tam
 velle vel nolle ad extra est actus vitalis pfecte
 volūtatis ipam inmutans vitaliter nō intellexi
 q p velle et nolle de⁹ mutaretur intrinsece s; q
 sunt opera vitalia. S; q; apud multos iste mo/
 dus loquendi velle diuinum inmutat volūtate
 diuinam: significat enī q ipse intellectus mutat
 et placet domino cancellario et facultati q de ce
 tero in diuinis tali modo quis vtaf: dixi in secū
 do correlario pme suppositōis q licet pfecte vo
 lūtatis seu diuine essentie qdlibet intrinsecus sit
 absolute necessariū fm suū esse reale: tñ ē aliqd
 intrinsec⁹ ptingens et nō est necessariū fm suum
 esse formale pat; de nolle et velle ductis ad extra
 Istud sicut explano et dico q nihil intrinsecum
 deo est cōtingēs fm intellectū quem facit tanq;
 catholice fidei dissonū. Similiter illud qd dixi i
 tertio correlario q stat deū esse intrinsece aliqua
 lem et ipm posse non esse talem: et tñ ipm esse ta
 lem inmutabiliter debet sic intelligi. i. stat deus
 aliquid velle ad extra et ipm posse hoc nūq; vel
 le et tñ inmutabiliter. Qd dixi in pbatōe hui⁹
 q nō est incoueniēs q aliquid sit de⁹ fm suū esse
 reale: et tñ nō sit deus fm suū esse formale debet
 sic intelligi. i. q aliquid sit deus realiter: et tñ ali
 qua formali denominatione denominat que si
 bi nō cōpetit p se q; deus: sed ratioe aliter effe
 ctus vnde supradicti dānant hāc ppositionem
 tāq; fidei dissonā fm intellectū que facit s. q aliqd
 est de⁹ fm suū esse reale et tñ ipm non de⁹ fm su
 um esse formale

Itē dixi in nono correlario q nō stat intellectū
 pfectū cognoscere vera ptingētia et illoz ad ex
 tra non esse pductiuam voluntatem
 Item dixi in decimo q pfectus intellect⁹ ad esse
 peccati vtpctm est nō pōt immediate applicari
 cognoscitūo et q ex isto sequit finaliter pctm eē
 vel deformitate anie nō est pprie aliqua verita
 te verū: p mū est maledictū et falsuz: q; ad hoc se
 quit q deus nō cognosceret pctā aut volunta
 te diuinā hoz esse pductiuā: quoz vtrūq; ē fal
 sum et secundū fuit als pdenatū. Et alia correla
 ria p eo q pmo cōueniūt falsa sūt et male sonāt.
 In secūdo correlario secunde ppositōis dixi q
 stat aliquid esse actu miraculosum et tñ in illo q
 sic actuat nullā ponere pfectionem simpliciter:
 mgti nostri istum modū loquendi nō approbat
 scz q deus actuef sic nec illū q de⁹ imutef.

Item in quarto et quinto correlarijs secūde sup
 positionis dixi q pfecta voluntas non intensius
 diligit pdestinatum q diligit pscitum: et q non
 plus intensius diligit se q diligit diabolū in esse
 naturali: nō debui ista dicere q; in aurib⁹ audie
 tū male sonant et falsa sunt: cū fm Aug. aliquid
 diligere sit ei velle bonum: et ideo intensius dili

gere est ei magis bonum velle: et ita cōmuniter
 intelligunt homines

Correlariū octauū fuit tale q quelibet volitio q
 de⁹ vult a esse nō min⁹ distinguit formaliter a voli
 tiōe q vult b esse q; de⁹ distinguit a materia pū
 ma realiter: pbati p hoc q; qlibet volitio q de⁹
 vult a esse immense formaliter distinguit a voli
 tione qua vult b esse. Correlariū hoc est falsz p/
 batio erronea q; non est admittendū qualitercū
 q; q in deo sunt plura immensa aut pluraimmen
 sa esse distincta

Correlariū nonū fuit: nullū velle inensum per/
 fecte voluntatis ptinget aliquid ad extra produ
 cible: hoc est falsuz: q; velle dei est causa rerum
 In pbatōe autem correlarie scpsi q si potentie
 volitiue angel: volitio dñi que est immēsa esset
 actualis volitio: qd nō reputo impossibile et ta
 men p hmoi volitionem et. p predictū correlari
 um nunq; putabā possibile nec credo dixisse esse
 possibile: et est erroneū: q; als fuit reprobatū: ac
 etiā quicquid ex eo sequitur inq̄tum ex hoc se/
 quitur est possibile

In tertio correlario tertie suppositionis dixi q
 peccatū esse pfecta voluntas deus nō potest im
 mediate nolle intus et in alio q pctm nō est ime
 diate odibile a pfecta volūtate. Ista male sonāt
 et discordāt scripture et dictis sanctorz: hoc autē
 intuli ex duobus correlarijs: quoz vnū fuit q p
 fecta voluntas quicquid extrinsecus pōt imme
 diate velle pter immediate nolle et econuerso.
 Aliud est quicquid immediate ipa pōt nolle po
 test efficere: que applicata ad pctm formalitē sum
 ptum falsa sunt et male sonant.

Itē sextū correlariū fuit quolibet extrinsecus p
 fecta libertati seu voluntati eque ab ipa est odi
 bile sicut diligibile et econtra: hec ppositio ē er
 ronea: repugnare videt voluntati diuine

Secūda cōclusio mea fuit. Evidentie ad cōtra
 dictoria in intellectu diuino formaliter immense
 formaliter repugnat: dixi in pbatōe q quel
 bet earū immensa: nunc dico q illa pclusio cum
 suis correlarijs et sua pbatōe male sonat q̄tū
 ad hoc q designant in deo esse plura et immen
 sa distincta: quod iam fuit hic et superius repro
 batum. Quantū etiā ad hoc qd dicitur et immē
 se repugnant male sonant: quia ad b dāt intelli
 gi q; repugnātia sit intrinsece in deo.

Capitulum. xxxj.

Forma et modus re
 uocationis facta pparisius p fratrem Guidonē
 ordinis heremitarū sancti Augustini actu legē
 tis pparisius sentētias in scholis dicti ordinis.
 Anno dñi. M. ccc. lxx. xvj. die mensis Maij.
 Et hoc anno legendo et respondēdo ambulau
 in magnis et mirabilib⁹ sup me: verbū veritatis

non recte tractando: sed verbis contendēdo. p/ phantis et vaniloquis q̄ ad impietatem puocāt et audientū subuersionem: ex quibus fact' sum occasio scādali in sanctissima facultate et ordine meo quod mihi displicet bono corde: idcirco iuxta piā et sanctā ordinationē dñi Cancellarij p̄darii ac ceterorū mgr̄orū reuerendoz theologice facultatis: quozū correctioni et ordinationi me submissi et submitto dicta mea scripta volo reuocare et intentionē meā ostendere bonam: non obstantibus dictis et scriptis in forma que sequit'. Et licet dñi et mgr̄i reuerēdi istas p̄clusiones posuerim non est intentionis mee nec vnq̄ fuit per dei gr̄am eas sustinere p̄tinaciter

Reuocatio facta p̄darii
Anno dñi. M. ccc. lxxij.

Primo dixi istam cō

clusionem charitas: et iam pbauit p̄tra baccalariū beate marie de monte carmelo: hāc reuoco tanq̄ falsam et hereticam: et etiā que eneruat effectum sacramentozū scz baptisimi et penitentie et etiā cōtra decretum ecclesie in. c. fidei. ex. de sū. tri. et fide. ca. in cle. etiā tanq̄ sc̄ipam interimētem: quod etiā nullo modo vere est deseri nō potest: vt ait Gratianus: et p̄sumptuose positū esse quia eam dixi valde probabilem et tamen est cōtra p̄clusionē et doctorum opinionem scilicet magistris sententiarum Gratiani et plurimi aliorum. Si que vō autoritates Augustini vel aliorū videant' ad oppositum intelligende sunt de charitate finali que manet in patria: de qua loquitur ap̄ls. j. ad Corin. xij. Charitas nunq̄ excidit. Vel intelligendum de charitate fm̄ efficaciac̄ vt mgr̄ me videtur glossare.

Secundo ex hoc intuli q̄ p̄scitus existēs in charitate nō potest mereri v̄l elicere actū merito: iū vite iuxta scalam vite nostre: reputo falsū et cōtumeliosum.

Tertio dixi p̄tra baccalariū p̄dicatozū p̄ferēdo cum ipso q̄ hō meref vitam eternā de condigno id est: q̄ si nō daref ei fieret sibi iniuria et scripsi q̄ deus faceret sibi iniuriā et hāc pbauit. Itaq̄ reuoco tanq̄ falsā hereticā et blasphemā et mihi cōtradictē p̄clusionē infra recitāda que dicit totum est a deo ita q̄ nihil a voluntate.

Quarto dixi in disputatione respōdendo d̄ q̄libet q̄ si nullum esset liberū arbitriū adhuc esset peccatum quod scripsi in hac forma: pono vnū pbabile. s. q̄ nullū eēt intentū vel volūtū adhuc esset peccatū tantū mali v̄l meriti: pbatio fuit quia imaginato q̄ nullū esset arbitriū adhuc esset in dei p̄tuitu malum: hanc reuoco tanq̄ falsā manifeste erroneam et hereticam scandalosā et blasphemam

Quinto dixi q̄ bonum meritū est a deo ita q̄ ni

hil est a voluntate: quā in hac forma scripsi tanti meriti ē ex q̄to beneplaciti intēti et voluti non ex q̄to hanc reuoco tanq̄ falsā scādalofoam et in fide suspectam et mihi contradictē in tertia p̄positione superius reuocata.

Sexto dixi q̄ de' pōt aliquē necessitare p̄ueniēdo voluntatē ad bonū actū: quē errore scripsi in hac forma: deus q̄nq̄ p̄uenit ita voluntatem puri viatoris q̄ nunq̄ pōt in nō actū merito: iū pbauit sic: alit' sequeret q̄ hō posset mutare diuinum p̄positū. Scdo q̄ hō posset facere boiez mendacē alia sententia pbabilis est ista q̄ deus posset necessitare aliquē ad bonū actū p̄ueniēdo: hec sustineri pōt. p̄dicationē tñ adduxi ad hanc scandalosā et in fide suspectam.

Septimo dixi q̄ est dare plures v̄ntates: q̄ nō faciūt numerū: quod reuoco tanq̄ falsum scandalosum et in fide suspectum q̄tum ad trinitatē in diuinis

Octauo dixi et scripsi q̄ nulla creatura rōnalis specialiter est in se nisi q̄ deus est sibi esse et ex h̄ intuli in eodē scripto q̄ in oī eo qd non est deus essentialibus est nō esse q̄eē ipm: has reuoco falsas false positas et erroneas

Nono dixi et scripsi q̄ aliquid potest eē sine tpe i merito et pctō: et pbauit q̄ possibile fuit v̄l eā qd esse instāti eternitatis i merito: et p̄sequenter in instāti eternitatis in merito: hāc reuoco cum sua p̄batione tanq̄ falsam fatue positā et intelli g' blem

Capitū. xxxij.

Reuocatio facta. Anno dñi M. ccc. lxxij.

Quia ego simon i re-

spondendo in veiperijs exponendo vel declarādo terminos q̄stionis q̄ hoc nomen Iesus dictū est de deo accidentaliter: et ex pte significat filiū dei qui assumpsit naturā humanam. p̄ponendo p̄clusiones posui p̄ p̄ma conclusionē q̄ h̄ p̄positio est possibilis Iesus non ē deus: pbauit ex h̄ q̄ humanitate assumpta: per possibile deposita Iesus non est deus: et intuli q̄ hec est possibilis Iesus potest non esse deus

Scdo q̄ Iesus pōt esse et nō eē Iesus expositio nem et significationē hui' nomis Iesus reputo insufficientē falsificantē conclusionem et correlatum posito nāq̄ q̄ hoc nomē Iesus significat illud q̄ significat hec oratio filius dei qui assumpsit naturam humanam: hec: Iesus nō est deus non est possibilis sicut nec ista filius dei qui assumpsit naturā humanā non est deus

Item posito eodē hec: Iesus pōt eē et nō eē de' est falsa: sicut illa filius dei qui assumpsit naturā humanā pōt eē et non eē filius dei q̄ assumpsit naturam humanā: hanc p̄clusionem reputo sicut hereticā stante dicta positione.

Itē post secundā p̄clusionē intuli p̄mū correla-

rium q̄ iesus nō pōt esse de⁹ fm̄ q̄ iesus nō po-
test delinere eē de⁹ correlaria nō fuerunt ponē-
da sine distinctionib⁹: itaq̄ expono ea ⁊ dico q̄
si terminus subiectus Iesus stat p̄ simplic̄ p̄so-
na q̄ d̄: Iesus correlaria sunt catholice tenēda
Si vero idem terminus Iesus p̄ vno xp̄o ex p̄-
sona vbi ⁊ hūanitate cōstituto vicz p̄ implicito
q̄d significat ⁊ p̄ quo stat i dicto p̄me cōclusiōis
et in dicto primi correlarij ex cōclusiōne p̄ma il-
lati: ipsa correlaria non sunt catholica sed falsa:
necētiā st̄t cū cōclusiōne p̄ma nec cū correlario
p̄mo ex cōclusiōne illato

Itē posui cōclusiōne secundā q̄ nulla res que ē
deus pōt nō esse deus: ⁊ intuli correlariū tertiu⁹
q̄ nulla res est aut pōt esse: que mō non sit deus
et aliqñ pōt esse deus. Correlariū quoq̄ q̄rtū
q̄ nulla res est aut esse pōt q̄ possit incipere esse
deus: cōclusiōne sic vniuersaliter intellectam q̄
terminus subiectus distribuatur p̄re q̄ per con-
municationem ideomatum est vel potest eē de⁹
reuoco tanq̄ falsam ⁊ hereticā: correlaria etiāz
tali vniuersalitati intellecta reputo sicut falsa er-
ronea ⁊ heretica.

Item posui cōclusiōne tertiā q̄ deus pōt aliqñ
se habere qualiter se nō habet ac etiā eē aliqual
qualis nō est. Et ad p̄bandū hoc induxi p̄ ex-
emplo q̄ deus p̄ pōt eē hō et nō esse hō: conclu-
sio vt posita fuit nō bene sonat in eo: q̄ rōne re-
latiui reciproci sonat q̄ substantie dei de nouo pos-
sit aduenire habitudo aut qualitas real: ⁊ iō in-
tellectus que habui p̄mō fuit exp̄mēdus in his
verbis aliqua creatura se pōt habere aliqualit̄
ad deū qualiter nō se h̄z. Exemplū etiā ad cōclu-
siōne non cōuenit: qm̄ adhuc posito q̄ deus pa-
ter pōt esse hō ⁊ nō esse hō p̄pe sequit̄ q̄d deus
pōt esse aliquid q̄d nō ē sicut ex decretali argui-
tur extra de here. cū xp̄s: ⁊ non sequit̄ p̄prie q̄
deus pater possit eē aliqual qualis nō ē aut aliq̄
liter se habere q̄liter nō se habet. Ex cōclusiōne
tertia intuli tertiu⁹ correlariū q̄ quis iesus fue-
rit ab eterno semp̄ patri coequalis tamē aliqñ
do fuit deus qm̄ nō fuit Iesus. Istud correlariū
aliquādo Iesus erat deus qm̄ non erat deus ma-
le sonat ⁊ erronee

Item ex cōclusiōne quarta intuli q̄rtum corre-
lariū q̄ filius dei qm̄ incipiebat esse filius virginis
non incipiebat esse aliquid. Istud correlariūz p̄
ut in distinctione positū fuit reuoco sicut erroneū
et hereticum: quoniam filius dei qm̄ incipiebat esse
filius virginis incipiebat esse aliquid fm̄ q̄ homo
et incipiebat eē aliquid q̄d prius nō erat

Itē ex cōclusiōne quarta intuli vltimū correla-
riū q̄ nunq̄ hic hō demonstrato qui est xp̄s fie-
bat xp̄s: ⁊ p̄baui ex eo q̄ nec pur⁹ homo fiebat
xp̄s: nec homo xp̄s fiebat xp̄s: correlariū istud
put indistincte fuit positum: reuoco sicut falsūz

et erroneuz quādo in sensu quo hō demonstra-
tus staret p̄ filio dei cōcedendum esset: q̄ aliqñ
hic hō fiebat xp̄s qm̄ filius dei vni nunc est hō.
aliqñ fiebat hō dicente euangelio. Verbum ca-
ro factum est

Capitulum .xxxij.

Isti sunt articuli i q̄
bus mgr̄ sententiā nō tenet cōter ab omnib⁹
et p̄mo p̄mi libri. P̄mo q̄ charitas q̄ diligim⁹
deum ⁊ primum est sp̄s sc̄tus. di. xvij. c. ij. vel
q̄ charitas que est amor dei ⁊ primi non est ali-
quid creatum

Secūdo q̄ nomia numeralia dicta de deo dicū-
tur solum relatiue. di. xxij. c. Et si diligenter vt
hec nomia numeralia: trinus ⁊ trinitas non di-
cunt positionē sed priuationē tm̄.

Tertio q̄ simile ⁊ equale s̄nt dicunt de deo pri-
uatiue. di. xxj. c. Et hoc idem

Quarto q̄ deus semp̄ pōt q̄cquid aliqñ potuit.
et vult quicquid voluit: ⁊ scit q̄cquid sciuit. di.
xliij. c. P̄terea queri solet

In secundo libro

P̄mo q̄ angeli meruerūt beatitudinem p̄ gra-
tiā sibi datam: sed q̄ premium precessit merituz
sed postea meruerūt p̄ obsequia fidelibus exhi-
bita. di. v. c. Hic queri solet: vel q̄ angelis p̄mi-
um precessit ⁊ meritum respectu p̄mi substantia
lis habet sublequi.

Secūdo q̄ angeli in merito respectu essentialis
p̄mi ⁊ in ipso p̄mo p̄ficiūt vsq̄ ad iudiciū. di.
xj. c. P̄terea illud

Tertio q̄ charitas est sp̄s sc̄tus. s. illa q̄ anie q̄ti-
tates informat atq̄ sanctificat. di. xxvij. c. Cum
igitur.

Quarto q̄ in veritate humane nature nihil trā-
sit extrinsecū: sed q̄ ab Adā descendit per p̄opa-
gationem auctū ⁊ multiplicatum resurget in iu-
ditio. di. xxx. ca. penul. Quibus respondet. vel
q̄ nihil de vobis trāsit in veritatem humane na-
ture nec p̄ generationē nec p̄ nutritionem.

In tertio libro

P̄mo q̄ ania a corpe exuta sit p̄sona. di. ij. ca.
Hic apponitur a quibusdam.

Secundo q̄ christus p̄uenienter mortuus ⁊ nō
mortuus dicitur passus ⁊ non passus. di. xxj. ca.
vltimo.

Tertio q̄ christus i triduo mortuus fuit homo.
di. xxij. ca. j.

In quarto libro.

P̄mo q̄ sacramenta legalia non iustificabant
etiā si cū fide ⁊ deuotione fierent. distinct. j. cap.
Non igitur.

Secūdo q̄ homo sine medio videbat deus ante
p̄ctm̄ eadē di. c. Triplici.

Quarto q̄ puuli an octauū diez mortētes in cr̄

cūcisi pibant et q̄ cā necessitatis poterāt añ circū
cidi: eadē dif. c. Si vero:

Quinto q̄ quedā sacramēta nouel legis institu/
ta sunt in remediū tñ: vt m̄mōnuum. dif. ij. c. j.
Jam ad sacramēta.

Sexto q̄ baptizati baptismo Johs non ponen/
tes spem in illo: nō erant baptizandi baptismo
xp̄i. di. ij. c. vii. Hic considerandū: vt aliter ba/
ptismus Johs cū impositōe manū equipolle/
bat baptismo xp̄i: ita q̄ baptizat^r baptismo Jo/
hannis non erat baptizadus.

Septimo q̄ deus potuit dare potētā creature
creandi et interius abluendi. i. pctā dimittendi.
di. v. c. vi. Hic q̄rit q̄ sit Vel sic q̄ deus poterat
dare ptātez alijs baptizādi interius: et q̄ creatu/
ra potuerit suscipere et sibi q̄ ei^r pōt ptātem crean/
di creature cōicere et creare p̄ creaturaz tanq̄ p̄
ministerium. di. v.

Octauo q̄ scismatici de ḡdati: p̄cisi ab ecclia be/
renici: excoicati nō hñt ptātem p̄secrandi corpus
xp̄i. dif. xii. c. Illi vero.

Nono q̄ butū nō sumit verū corpus xp̄i et si vi/
deatur. di. xii. c. Illud etiā sane

Decimo q̄ scia discernendi vt notat habitū scie/
fit clauis. dif. xix. c. j.

Undecimo q̄ ep̄i simoniaci degradati non pñt
cōferre ordines. dif. xxv. c. de simoniaci.

Duodecimo q̄ secundus maritus alicui^r mulie/
ris incognite carnaliter a p̄mōsi bigamus p̄ col/
gnitionem illius: et phibetur ab ordinibus. dif.
xxv. ca. vltimo

Decimo tertio q̄ cognoscens sororē vxoris sue
nō tenet vxori petenti debitum reddere. dif. xii.
c. de his.

Decimo q̄rto q̄ ille qui vxore viuente duxit ali/
am i aliena p̄ria qui redies ad p̄sciam vult eā di/
mittere et non potest: si cogitur ab ecclia remane/
re et debitū reddere q̄ sibi non credit dicit mḡ
q̄ incipit excusari p̄ obedientiā et timorē: et tenet
reddere debitū si petatur. di. xxxviii. c. vi.

Decimo quinto q̄ pctā deleta nō patefiāt alijs i
iudicio. di. xlii. c. Hic queritur vtrū electis.

Determinatio p̄parisius facta p̄ almā facultatē
theologicam. Anno dñi. M. ccc. xviii. sup̄ qui/
busdam superstitionibus nouiter exortis.

¶ Prefatio

Diuersis ortho

dore fidei zelatoribus Cancellari^r ec/
clesie p̄parisiensis et facultas theolo/
gie in alma vniuersitate p̄parisiē. matre nostra
cum integro diuini cultus honore spem habere
in dño: ac in vanitates et insanias falsas nō respi/
cere. Ex antiquis latebris emergens nouiter er/
rorū feda colluuiū recogitare cōmonuit: q̄ ple/
rūq̄ veritas catholica apud studiosos in sacris
lris apertissima est: q̄ ceteros later: nimirum cuius
hoc pprium habeat ois ars manifestā esse exer/
citatis i ea: sic vt ex eis p̄surgat illa maxia. Qui
libet in sua arte perito credendū est hinc ē ora/
tionum illud qd̄ h̄biero. ad paulinū scribens as/
sumit. Qd̄ medicorū est promittunt medici: trac/
tant fabulā fabri: accedit ad hec in sacris litteris
aliud speciale qd̄ nec experientia et sensu p̄stant vt
aliē artes nec possunt ab oculis circūuolutis nu/
be vitiorum facile dephendi. Excecaui em̄ eos
malitia eorum. At siquidez apostolus q̄ p̄pter
auariciā multi errauerunt a fide: p̄pterea non ir/
rationabiliter idolorum seruitus ab eodē nomi/
naf: alij p̄pter ingratitudinē qui cum cognouit/
sent deum: nō sicut deum glorificauerūt: in oēm
idolatrie impietate (sicut i. c. ē cōmemorat) corru/
erunt. Porro Salomonem ad idola Bydonez
ad magicas artes pertraxit dira cupido.
Aliorū postremo misera tūmiditas rota ex crasti/
no pendens in obseruationes superstitionis i
piasq̄ depulit: quemadmodū apud Lucanum
de filio pompeii magni: et apud stozicos de pluri/
mis notatum est. Ita fit vt recedens peccator a
deo: declinet in vanitates et insanias falsas et ad
eum qui pater est mendaciū tandem impudēter
palamq̄ apostasiādo se p̄uertat. Sic Saul a do/
mio derelict^r phitonissaz cui p̄s aduerfabatur
p̄suluit: sic Ochozias deo isrl̄ sp̄reto misit ad cō/
p̄sultandum deum acharon. Sic deniq̄ eos om/
nes qui fide vel ope absq̄ deo vero sunt vt a do/
falso ludificentur necesse ē. Hāc igit̄ nephariam
pestiferā mortiferamq̄ insaniaz falsarum cū su/
is heresibus a hominationē plus solito nra eta/
te cernentes inualuisse: ne forsan christianissimū
regnum qd̄ olim monstro caruit et deo p̄regente
carere valeat tam horrende impietatis
et pernitiosissime p̄tagiōis monstrum. Lupien/
tes totis cōatibus obuiare. Admores in super/
nostre p̄fessionis: proq̄ legis zelo succensī pau/
cos ad hanc rē articulos: damnationis cauterio
(ne deinceps fallāt incognit) notare decreuim^r
rememorātes inter cetera innumera dictum illd̄
sapientissimi doctoris Augustini de superstitio/
sis obseruationibus. Ex qui talibus credunt aut
ad eorum domum euntes aut suis domib^r intro/
ducunt: aut interrogant: sciāt se fidei xp̄ianam
et baptismū p̄uaricasse: et paganū et apostatā. id
est retro abeuntē et dei inimicū: et irā dei graui^r
incurrisse nisi ecclastica p̄nia emēdat^r deo recō/
ciliet. hec ille. Neq̄ tamē intentio nra est in aliq̄
derogare quibuscūq̄ licitis et veris traditioni/
bus scientijs et artibus: sed insanos errores atq̄
sacrilegos: insipientium et ferales ritus p̄ quāto
fidem orthodoxā et religionem xp̄ianā ledūt: cō/
tamināt: inficiūt radicitus q̄strum p̄has nobis ē

extirpare lataginus: et honorem suum sincerum relinquere veritati

Est autem primum artium

culus qui per partes magicas et maleficia et inuocationes nepharias querere familiaritates et amicitias et auxilia demonum non sit idolatria. Error. Quia demon aduersarius peritax et implicabilis dei et hominis iudicatur: nec est honoris vel dominij cuiuscumque diuini vere seu participatiue vel aptitudinaliter susceptum vel alie creature rationales non damnate nec in signo ad placitum instituto vel sunt imagines et templa: deus in ipsis adoratur

Secundus articulus qui dare vel offerre vel permittere demonibus qualicumque rem vel adimpleant desiderium hominis: aut in honorem eorum aliquid osculari vel portare non sit idolatria. Error

Tertius qui inre pactum cum demonibus tacitum vel expressum non sit idolatria vel species idolatrie vel apostasie. Error. Et intendimus esse pactum implicitum in omni obseruatione superstitiosa: cuius effectus non debet a deo vel natura rationabiliter expectari

Quartus qui conari per artes magicas demones in lapidibus: annulis: speculis aut imaginibus nomine eorum consecratis vel potius execratis includere cogere et artare vel eas velle viuificare: non sit idolatria. Error.

Quintus qui licitum est uti magicis artibus vel alijs quibuscumque superstitionibus a deo et ecclesia prohibitis per quocumque bono fine. Error. quia secundum apostolum non sunt facienda mala ut bona eueniant

Sextus qui licitum sit aut etiam permittenda maleficia maleficis repellere. Error.

Septimus qui aliquis cum aliquo possit dispensare in quocumque casu: ut talibus licite utatur. Error

Octauus qui artes magice et scilicet superstitiones et earum obseruationes sunt ab ecclesia irrationabiliter prohibite. Error

Nonus qui deus per artes magicas et maleficia inducatur compellere demones suis inuocationibus obedire. Error.

Decimus qui purificationes et suffumigationes que fiunt in talium artium et maleficorum exercitio sint ad honorem dei et ei placeant. Error et blasphemiam: quia deus aliter non puniret vel prohiberet.

Undecimus qui talibus et taliter uti non est sacrificare seu immolare demonibus et ex consequenti damnablem idolorare. Error.

Duodecimus qui verba sancta et orationes quodam deuote et ieiunia et balneationes et penitentia corporalis in uiris et alijs: et missarum celebratio: et alia opera de genere honorum que fiunt per exercitio hominum artes excusent eas a malo et non potius accusent. Error. nam per talia sacre res immo ipse deus in eucharistia demonibus temptat immolari: et hoc percurat de

mon: vel quia in hoc honorari similitudine: vel ad fraudes suas occultandas: vel ut simplices illaqueet facilius et dominabilis perdat

Tredecimus qui sancti prophetarum et alij sancti per tales artes habuerunt suas prophetias et miracula fecerunt aut demones expulerunt. Error et blasphemiam.

Decimusquartus qui de per se immediate vel per bonos angelos talia maleficia sanctis hominibus reuelauerit. Error et blasphemiam

Quindecimus qui possibile est per tales artes cogere liberum hominis arbitrium ad voluntatem seu desiderium alterius. Error: et hoc couari facere est imperium et nepharium

Sedecimus qui ideo artes profane bone sunt et a deo et que eas licet obseruare: quia per eas quandoque vel sepe euenit: sicut utentes eis querunt: vel per dicunt: vel quia bonum quandoque puenit ex eis

Error. Decimusseptimus qui per tales artes demones nociter coguntur et compellunt: et non potius ita se cogunt fingunt ad seducendos homines. Error

Decimusoctauus qui per tales artes et ritus impios: per sortilegia: per carniationes et inuocationes demonum: per quasdam insultationes et alia maleficia nullus vnquam effectus ministerio demonum subsequatur. Error. Nam talia quocumque permittit deus contingere: ut patuit in magis pharaonis et alibi pluries vel que utentes seu silentes propter malam fidem et alia peccata nephanda danti sunt in reprobum seu sum: et demerentur sic illudi

Decimusnonus qui boni angeli includantur in lapidibus et consecrentur imagines vel vestimenta aut alia faciant que in istis artibus continentur. Error et blasphemiam.

Vicesimus qui sanguis uirgine vel edii vel alterius animalis: vel per gamenum uirginem vel corium leonis et similia habeant efficaciam ad cogendos vel repellendos demones misterio hominum artium. Error:

Vicesimusprimus qui imagines de ere plumbo vel auro vel de cera alba vel rubea vel alia materia baptisate exorcisate et consecrate seu potius exorcisate secundum predictas artes et sub certis diebus habeant virtutes mirabiles: que in libris talium artium recitantur. Error: in fide et phibia naturali et astronomia vera

Vicesimussecundus qui uti talibus et fide dare non sit idolatria et infidelitas. Error.

Vicesimustertius qui aliqui demones boni sint alij benigni: alij omnia scientes: alij nec saluati nec damnati. Error.

Vicesimusquartus qui suffumigationes que fiunt in hominum operationibus couertuntur in spiritus: aut que sint debite eis. Error

Vicesimusquintus qui vnus demon sit rex omnium et presertim suo merito: et alius occidat: alius

septentrionis: alius meridi. Error.

Vicesimussertus q̄ intelligētia motrix celi influit in aiā rōnalem sicut corpus celi influit in corpus humanum. Error.

Vicesimuseptim⁹ q̄ cognitiōes nre intellectuales r̄ volitiones nre interiores immediate causant a celo: r̄ q̄ p̄ aliquā traditionem magicā tales possunt sciri: r̄ q̄ p̄ illam de eis certitudinalit̄ iudicare sit licitum. Error.

Vicesimosextus articulus q̄ p̄ q̄scunq; artes magicas possimus deuenire ad visiones diuine essentie vel sanctorū spiritū. Error.

Acta sunt hec r̄ post maturā celebrāq; inter nos r̄ deputatos nostros examinationē: cōclusa in nostra congregatiōe generali parisi apud sanctū Athanuruz de mane sup̄ hoc specialit̄ celebrata. Anno dñi. M. ccc. xcviij. Die. xix. mensis septembris. In cuius rei testimonium sigillum dicte facultatis presentibus litteris duximus apponendum.

Originale huius determinationis est sigillatum magno sigillo facultatis theologicę Parisius.

Sequuntur excerpta p̄ncipalium articuloꝝ tractatus cuiusdam contra errores fratris Johannis de montefono ordinis p̄dicatoꝝ Parisius condemnatos.

Præfatio

Postolicis verbis edocti: parati semp̄ ad satisfactio-

nem omni poscenti nos rationem de ea que in nobis est fide ad tuitionem eius quā p̄fitemur orthodoxe: r̄ vt rationalis quorūdam errorum condemnatio Parisius nuper facta ac iustificatio errore sup̄ hoc cause r̄ aduersantuz omnium quecūq; iniusta rationalisq; cōquestio oblocutio atq; vexatio singulis innotescat: presentē tractatum sub apostolice p̄dri sedis ei sedentis in ea sūmi pontificis correctione duxim⁹ compilandū. In quo vniuersis xp̄s fidelibus q̄ ip̄m lecturi vel audituri sunt supplicam⁹ affectu vt equo animo puraq; mentis acie prospiciant vniūsa nobiscū r̄. Ad honorem sancte r̄ indiuidue trinitatis cuius fidei cām agim⁹ p̄ntem tractatū adūsus errores fratris Johannis de montefono ordinis fratru p̄dicatoꝝ nup̄ in p̄sienſi studio cōdenatos ex deliberatiōe vniuersitatis studij p̄sienſis r̄ specialit̄ doctorū baccalaureozum facultatis theologicę compositū in tria capitula distinguemus. In primo ad fundandum processum fratru p̄ dictū fratrem p̄ dictā facultatē theologicę: ac etiā processum inde secutū coram domini ep̄o parisiē. ad instantiā vniuersitatis p̄dri

cte declarabitur qualiter ad dictos ep̄m r̄ facultatē theologicę p̄tinet assertiones hereticas vel in fide erroneas r̄ p̄asserentes eas Parisius cōdemnare. In secūdo declarabit r̄ tam rōib⁹ q̄ autoritatibus sanctorū r̄ doctorū p̄babit q̄ assertiones dicti fratris p̄ cedulā dicte facultatis dicto dño ep̄o tradite fuerūt: r̄ onabiliter cōdenate.

In tertio q̄ m̄gr̄ ac p̄curator generalis r̄ nō nulli dicti ordinis fratres p̄tra p̄dictū ep̄m r̄ sit i adherentes ad sedes aplicas appellauerūt: mē memoratas dicti fratris assertiones: vt p̄fertur damnatas: aliq̄s ad sancti thome de acq̄no p̄tinere doctrinā quā asserūt p̄ eccliam approbatā ideo declarabitur doctrinā h̄mōi sancti thome non sic approbatā eē: q̄ p̄pter eam oporteat aī dictam cōdemnationē aut dicti ep̄i processum aliter impedire.

Capitulum. i.

Circa primuz p̄ncipale est hec diuisio p̄mittenda. Q̄ diffinitio circa ea que sunt fidei. i. approbatio veritatis alicui tanq̄ catholice: vel reprobatio aut cōdemnatio

opposite falsitatis tanq̄ hereticę aut i fide erroris nec p̄t esse duplici. Uno mō scholastice r̄ doctrinalit̄. Alio mō autoritative r̄ iudicialiter.

Et hic sc̄ds modus est duplex s̄m q̄ hec autoritas iudiciaria est triptita. Ana ē simpliciter superior: alia est inferior r̄ subordinata. Juxta hanc trimembrē diuisionē q̄ clara ē sunt tres cōclusiones p̄ncipales declarāde r̄ deinde ex eis quedā alie subinferende. Nam erit de diffinitōe iudiciali r̄ autoritativa sup̄ma. Secūda de inferiori et subordinata. Tertia de doctrinali et scholastica. Et ipsarū p̄batio p̄ncipaliter fundabitur in iure diuino.

Primum igit̄ cōclusio est. Ad sanctā sedē aplicaz p̄tinet autoritate iudiciali sup̄ma circa ea q̄ sunt fidei iudicialiter diffinire. Et hec p̄bat: q̄ ad illi tanq̄ ad sup̄mi iudicis autoritatē p̄tinet i fide de iudicialit̄ diffinire cui⁹ fides nūq̄ deficit. Sed sancte apostolice sedis fides nūq̄ deficit: igit̄. r̄c. maior est nota: sed minor p̄batur. Quia de hac sancta sede in p̄sona petri apli i ea p̄sidentis dictū est. p̄dri rogauit p̄ te vt nō deficiat fides tua Luc. xxij. p̄dri q̄ dicit Ciprian⁹. xcij. distin. Qui r̄c.

Secūda cōclusio est q̄ ad ep̄os catholicos p̄tinet autoritate inferiori r̄ subordinata circa ea q̄ sunt fidei iudicialiter diffinire. Et hoc probatur. Quia ad eos p̄tinet iudiciali autoritate inferiori r̄ subordinata in fide diffinire ad q̄s p̄tinet consilium eccliam regere. Sed ad ep̄os catholicos p̄tinet secundū: igit̄ r̄ p̄mū. Maior p̄t: q̄ ecclie

regimē maxie ꝓcernit fidē ⁊ ideo curiure diuino
cōmittit eccliam regere: ei eodē iure cōmittit de
fide cognoscere ⁊ iudicare. Sꝫ mior ꝓbat auto
ritate ꝓ paul. act. xx. vbi dicit. Attēdite vobis ⁊
vniuerso gregi in q̄ vos spūscūs posuit ep̄os
eccliam regere dei. Unde ꝓ ꝫ iure diuino ⁊ au
toritate spūscū ep̄i positi sunt ad regimen ec
clesie dei. Regimē aut̄ importat iudicialē autori
tate q̄ sequit ꝫ ad eos ꝓtinet autoritate iudicia
li inferiori ⁊ subordinata ⁊ sup̄me autoritati sub
iecta eccliam regere ⁊ ꝫ cōsequens de fide cog
noscere ⁊ in ea diffinire. Unde ꝫ ꝫ de tali regimi
ne ad fidē ꝫtinet loquat̄ aplūs ꝫ.

Tertia ꝫclusio est ꝫ ad doctores theologos ꝫ
tinet determinare doctrinali ⁊ scolastica circa ea
que sunt fidei doctrinaliter diffinire ad quos ꝫ
tinet sacrā scripturā docere ⁊ ex ea hereticas as
sertiones ⁊ in fide erroneas reprobare ac verita
tes catholicas approbare. Sꝫ ad doctores heo
logos ꝫtinet scōm: igit̄ ⁊ ꝫm. ꝫprobationes mi
noris ⁊ maioris vide si vis in dicto tractatu.

Ex ꝫdictis ꝫclusionibus ꝫtinet r̄sio ad ꝫncipa
lem articulū. s. ad ep̄m parisiē. ⁊ ad theologie
facultatē ꝫtinet assertōes hereticas aut in fide er
roneas ⁊ ꝫ eas assertōes ꝫtinet ꝫdemnare. Quia
per secundam ꝫclusionē ꝫtinet ꝫ ad ep̄m ꝫtinet
diffinendo iudicialit̄. Et ꝫtertiam ꝫclusionem
ꝫtinet ꝫ ad facultatē theologicam ꝫtinet diffinien
do doctrinalit̄. Sed adhuc ad magis fundādū ꝫ
ꝫpositum tres alie cōclusiones ex ꝫmissis sunt
subinferende.

Quarta igit̄ ꝫclusio ē ꝫ ad dictos ep̄m ⁊ facul
tatem theologie ꝫtinet nō solū ꝫiunctim ꝫ ⁊ di
uisim modis ꝫdictis assertōes hereticas aut er
roneas cōdemnare. Licet q̄nq̄ rōnabilit̄ ꝫsue
uerint in h̄mōi ꝫdemnatiōe cōiunctim ꝫcedere
ꝫprobationes dimittunt̄ h̄ cā h̄cūitatis.

Quinta cōclusio ad dictā facultatē theologie ꝫ
certas ꝫsonas. s. ꝫ singulares mḡros ⁊ baccala
rios eidem facultati iuratos ꝫtinet q̄nq̄ non so
lū doctrinaliter ꝫ etiā iudicialiter aliquo modo
assertiones hereticas: aut erroneas cōdemnare

Et hec cōclusio ꝫbat̄ ex triplici radice ꝫꝫia
ꝫbatio fundat̄ ex cōcessa eis ꝫtate: ꝫ. Sēda ꝫ
ꝫbatio fundatur in obseruata cōsuetudie ꝫ. Ter
tia eiusdem cōclusionis ꝫbatio fundat̄ in publi
ca vtilitate. ꝫ.

Sexta ꝫclusio est ꝫ ad sup̄iores iudicem ꝫtinet
ꝫcessum ꝫ dictos ep̄m ⁊ facultateꝫ theologie fa
ctū nec sine magna ⁊ notabili cā fauorabilit̄ im
pedire: nec approbationi ꝫ eos in cā fidei interie
cte sine matura deliberatiōe ⁊ ꝫua informatiōe
deferre. Et hec ꝫbat̄. q̄. ꝫ.

Ex dictis ꝫclusionibus ad ꝫpositū ꝫꝫicatis
ꝫtinet luce clariius iustificatio ꝫcessus facti ꝫ dictū
fratrem Jobem sicut ꝫtinet in singulis articulis

ꝫꝫm? igit̄ articū? ē. Q̄ dictus frater infra scri
ptos errores ꝫparisi? in schol̄ publice dogmati
zauerit: ⁊ corā facultate theologie euocatus per
decenū eiusdē facultatis monitus charitatiue
ꝫpos corrigere ꝫsauerit ꝫstans eos vsq̄ ad
mortē velle defendere dicta facultas errores huiꝫ
ꝫtinet ⁊ merito debuit doctrinaliter cōdemnare
ꝫꝫma ꝫs. s. q̄ h̄ ꝫtinet: ꝫtinet ꝫ.

Sēda articulus est: ꝫ dicta facultas theologie
coassumptis sibi mḡris altarū trium facultatum
vniuersitatis ꝫparisiē. dictores ꝫs ꝫ eos exami
natos ⁊ doctrinaliter cōdemnatos merito debuit
dñō ep̄o parisiē. tanq̄ iudicē ordinario iudicia
liter denunciare. Et h̄ clare ꝫtinet ꝫ sēda cōclusionē
et eius ꝫbatione: sed adhuc ꝫ.

Quāob̄rē ꝫnomiate facultatis theologicę ma
gistris tribus alijs facultatibus sibi coassumptis
et coadiunctis nunciauerūt ecclesie. Ex quibus
ꝫtinet triplex ratiō denunciatiōis ꝫdicte: quā secre
ta ⁊ charitatiua monito ꝫcessit licet in hoc non
esset necesse sicut ꝫtinet ex doctrina sancti Thome.
ij. sc̄de. q̄. xxxij. ar. vij. vbi docet ꝫ ꝫctā publi
ca sunt publice arguenda iuxta illud apli ad th̄i.
v. ꝫpeccantē corā oib̄s argue vt ceteri timorē
habeant. Ad̄ intelligit̄ de ꝫctis publicis vt dic̄
Auḡ. in li. de verbis dñi. ꝫ.

Tertius articulus est ꝫ dicta facultas in scholis
suis theologicis ⁊ dicit̄ ep̄s in locis sue dioceꝫ.
ꝫmissioꝫ errorū dogmatizationē publicationem
aut defensionē finaliter inhibere potuerūt ⁊ de
buerunt iudicialiter ꝫhibere. ꝫ.

Sed huc articulo opponunt̄ tria. ꝫ ponit̄ dicit̄
frater in supplicatione sua seu querela dñō pape
exposita: in qua sere tot sua mendacia q̄t̄ sūt ver
ba. ꝫꝫmū em̄ quia aliquę conclusionum sua
rū trahunt̄ ex doctrina sancti Thome. q̄ facultas
theologicę alia exp̄sse cōmēdauit: ⁊ dñs ep̄s
parisiē. ꝫ suas litteras approbavit. Sēd̄m ē
ꝫ dñs Urbanus papa quintꝫ ꝫ eius bullā vni
uersitati studij Tholosani scripsit ⁊ voluit eius
dem sancti doctrinā tanq̄ benedictā ⁊ catholicā
sequi ⁊ teneri a xp̄icolis ⁊ studiosis: ⁊ eam ꝫ vi
ribus ampliari. Tertiuū ē ꝫ solū sedis aposto
lice est declarare damnare ⁊ approbare. An ꝫ
stea cōcludit̄ ꝫ dictus dñs ep̄s apponēs falcem
in messem sūmi pontificis dictas cōclusiones ꝫ
nunciavit ⁊ decreuit falsas h̄reticas ⁊ erroneas
Et causam subdit̄ ibidem: q̄ ista que tangunt fi
dem sunt de maioribꝫ ecclie causis ⁊ que ad solū
sūmū pontificē ꝫ examinatiōe ⁊ decisione defer
ri decet. Ex quibꝫ sequi videt̄ ꝫ nec ep̄s nec fa
cultas ꝫdictas cōclusiones ꝫdictas potuerūt iu
dicialiter damnare nec eaz dogmatizationē aut
publicationē vel defensionem finaliter cōhibe
re. Ad illa aut̄ facilliter respondeꝫ.

An ad ꝫmum respondet vniuersitas in suis

lris patentib'. Nos inquit millesies diximus et
 vt videm' nō sufficit q̄liter sancti Tho. doctri-
 na in dicta nostra p̄demnatiōe neq̄q̄ reproba-
 mus sed hūc eiusq̄ fautores doctrinam eius ad
 distortū fideiq̄ absōnū sensum adaptantes aut
 vltra q̄ fieri debet cōtra eiusdē doctōris docu-
 tum dilatātes cōdemnamus: audacter asserim'.
 Et hec clare patebunt ex dicendis in secundo et
 tertio capitul: vbi māifeste p̄habif q̄ p̄dicte er-
 ronee cōclusiones nō trahunt ex doctrina sācti
 Thome: s̄ magis s̄riātur eidem Ad secundū
 rīdetur q̄ ex p̄dicte bulla dñi Urbani vlex pal-
 legata lra dñi Stephani epi aut alia q̄cūq̄ litte-
 ra autentica nō pōt sufficienter concludi q̄ san-
 cti Tho. doctria sit in oib' approbata: sicut cla-
 re ostendit in tertio caplo hui' tractatus. Et ad
 hoc adijciūt aliqui talem rōem. Illa doctria nō
 pōt sic eē in oib' approbata que multa p̄tinet in
 fide erronea. Sed vt dicunt p̄dicte sancti Tho.
 doctria nō solum in materia de absoluta neces-
 sitate creature: de qua p̄sentis controuersie inse-
 rius in tribus vltimis conclusionibus tertij ca-
 pituli specialiter tractabitur: sed etiam in pluri-
 bus alijs multa cōtinet in fide erronea: qd̄ decla-
 rant. Nam in p̄ma pte summe. q. xlviij. arti. vlt.
 in respōsione vltimi arti. dicit q̄ non est p̄possi-
 le aliā terrā esse q̄ istā: q̄ ois terra naturalit̄ fer-
 retur ad hoc mediū vbiq̄q̄ esset: et notum ē q̄
 nō loquit̄ de potentia nature Item in articu-
 lo vltimo dicit q̄ impossibile est duos angelos
 esse vnius speciei: et q̄ impossibile est eē plēs al-
 bedines separtas a substātijs: que vident̄ eē cō-
 tra articulū de oīpotētia dei: et cōtra veritates
 creditas circa sacramentū altaris Item infra
 q. lxxviij. arti. iij. et. vj. et in questionib' dis-
 tantis tenet articulū de vnitāte forme substātia-
 lis in homine: qui ē decimusquart' articul' qn-
 te p̄tis de euan. eterno damnus p̄ Alexandrum
 Item ex hac opinioe Thome de vnitāte forme
 sicut dicit in glosa okam in dialogo suo conclusi-
 ones sequuntur que in anglia fuerunt scandalo-
 se scz q̄ corpus xpi non fuit idem numero viuū
 et mortuū: et hoc concedit sanctus Thomas in
 questionibus disputatis. q. lxxij. qd̄ non fuit sim-
 pliciter. Vñ sequitur vltra q̄ caro mortua nūq̄
 fuit viua: et q̄ corpa sanctorum mortuorum nunq̄
 fuerunt corpa sanctorum viuentium et ideo relique
 corporum sanctorum nunq̄ fuerūt partes corporum
 viuentium nec corpus xpi qd̄ fuit vulneratū in
 cruce iacuit in sepulchro: que oia sunt absurda.
 Ex quibus et alijs pluribus errorib' q̄ quos
 quidā doctores spēales cōposuerūt tractat' cō-
 cludunt isti: q̄ hmoi doctrina nō pōt esse in omi-
 bus approbata: nec hoc obstat ei' sanctitati vel
 canonizationi: q̄ nō obstatē glosa martyrio Li-
 p̄iani ipse errauit in fide: sicut patet. iij. sc̄tent.

dist. vj. et infra dicitur ca. iij. Unde sanctitas vi-
 te non infert sanctitatez doctrine: sicut patet de
 Pape martyre: qui fuit patronus secte hereti-
 ce. Unde ex his omnib' inferunt q̄ p̄dicte ap-
 probatio Urbani quinti nō est huius doctrine
 approbatio vniuersal: sed tanq̄ doctrine vtilis
 et in multis p̄habilis: sicut doctrina pape magi-
 straliter dicta sola habet autoritatem magistra-
 lem sicut dñs Innocen: quart' de suo appa-
 tu testatus est. Sed de hac materia copiosi' infra
 dices in p̄mis p̄clusionib' tertij ca. et ideo breui-
 us pertrāsimus Ad tertium obiectum respon-
 detur p̄mo q̄ nec facultas etc.

Capitulum. ij.

Circa secunduz prin-

cipium in quo declarandū ē q̄ assertiones dicti
 fratris p̄ cedula theologie facultatis dicto do-
 mio epo traditam fuerūt rōnabiliter p̄demnate
 p̄demittendū est vñ p̄ambulū generale qd̄ in
 aliquibus dictarū assertionū et ear' p̄denatione
 est necessario p̄notandū vicz q̄ licet aliq̄ propo-
 sitio vel assertio possit habere aliquem sensuz ve-
 rum: tamē pōt rōnabiliter condemnari tanq̄ re-
 uocanda p̄pter alium sensum falsum in ea vel in
 eius p̄batione intellectum Et hec suppositō p̄-
 bat tā rōib' q̄ autoritatib' sanctor' doctoz et
 spēalr ex dictis sancti tho. de adno: vt ps aduer-
 sa etc. Quarto p̄bat suppositio p̄missa et singu-
 larit̄ declarāda ē p̄ exemplum sumptū ex doctrina
 ecclie. Nam p̄ ecclia nonnunq̄ assertio ambi-
 gua habens aliquem sensuz catholicū est dam-
 nata: imo qnq̄ assertiones p̄tradictorie s̄m vo-
 cē p̄ eā sūt dānate et iō altera ear' vel vtraq̄ ali-
 quem habet sensū catholicū. Et ecce exemplum
 manifestū. Nā s̄id. in li. ethy. c. xix. li. viij. et ha-
 betur. xxiiij. q. iij. c. quidāz autē aperte insinuāt
 q̄ vtraq̄ istaz: deus creat mala: deus nō creat
 mala est heresis cōdemnata: vnde et assertores
 vtriusq̄ reputat hereticos dictos. Colliciani a
 quodā colico nomiati: q̄ dicūt deū nō facere ma-
 la: cōtra illud qd̄ scriptuz est. Ego deus creans
 mala Floriani a floriano qui ecōtrario dicūt de-
 um creasse mala p̄tra illud qd̄ scriptū est. Fecit
 deus oia bona Ex quibus colligit̄ q̄ vtraq̄
 istarum est heresis cōdenata et tamē ista assertō
 de' creat mala: hz aliquē sensū catholicū. s̄ istuz
 deus creat mala pene: et similt̄ ista: de' nō creat
 mala habz sensuz catholicū. s̄ istum de' nō creat
 mala culpe. etc. Hac igit̄ suppositioe p̄ambula:
 sic firmē stabilit̄ singularit̄m declarandū ē q̄ as-
 sertiones dicti fratris fuerūt rōnabiliter cōdena-
 te p̄tia igit̄ p̄positio sua fuit. Maior ē vñio
 hypostatica in xpo q̄ vñio triū p̄sonarum in es-
 sentia increata
 Scd̄ ap̄ possibile est eē aliquā creaturā puram in

puris naturalibus que ita posset sibi et homi-
neri sicut aia xpi currere gratia habituali no e
tm aliqua possibilis q tam couenienter congruen-
ter et sufficienter hominem posset reducere et salua-
re sicut xps. Et ista condempnat reuocanda tanq
falsa et male sonans et erronea ad intellectum pro-
bationis sue vtz de gra aie xpi quo ad primaz
eius partem.

Tertia aliqua pura creatura ronalis pot in pu-
ris naturalibus beatifice dei essentiaz intueri: et
hac dicit patere de creatura pdicta. Et ista pde
natur reuocanda als pparisus damna: a tanq
erronea in fide.

Quarta aliqua pura creatura e possibilis pfectior
aia xpi in merendo puta gra aie xpi. Et hec da/
natur reuocanda tanq falsa erronea absurda in
theologia et pbia et theologice doctrine irrifua.
Addit huic ppositiioni istam verificationem
et si non quo ad qritatem meriti: tamen quo ad
modum merendi: et h oia eidem pdesse no possunt.
Quinta: videt mibi q talis creatura si poneret
e simpliciter genus et hec pdenat reuocanda
sicut immediate pcedens

Sexta ponere aliqd creatu vel aliqua creatura ee
simpliciter et absolute necesse est non esse ptra fide
Et hec pdenat reuocanda tanq falsa et male so-
nans in fide fm com modu theologoz

Septima: necesse ea no repugnat ee causatum. Et
h pdenat reuocanda tanq falsa et erronea in fi-
de. Octaua: magis e psonu fidei ponere aliquid
circa pmu ee absolute et simpliciter necesse neq qd po-
nere ipm sine aliq additoe necesse ee. Et hec code-
nat reuocanda tanq falsa et erronea ppter falsam
implicatione et erroneam compactionis qua in-
cludit q aliqua rem creatu necesse ee. s. sine aliqua
additione ea cosonu sacre scripture: et per conse-
quens aliqd creatu est increatu: qd contradicti-
onem includit

Nonna asserere aliquid fore veru qd est p sacraz
scriptura est expsiue p fidez. Et h codeinat re-
uocanda tanq falsa et iniuriosa sanctis et doctozib
si eam intelligat vniuersaliter put in pbatioe ei-
us videtur pretendere.

Decima no oem hoem pter xpm cotraxisse ab
Adam pctm originale est expresse contra fidem
Et hec damnatur reuocanda tanq falsa scadalosa
et piaz auriu offensiuu et psuipiuose asserta ni-
si obstante pbabilitate qstionis: vtru beata fue-
rit in peccato originali cocepta et.

Undecima: btaz Maria virginis et dei genitricis
no cotraxisse pctm originale est expresse cotra fi-
dem. Et hec codeinat reuocanda tanq falsa scadalosa
psuipiuose asserta et piaz auriu offensiuu
Duodecima tm est cotra sacra scriptura vnu ho-
minem esse exemptu a peccato originali pter xpm
sicut si decez homies ponerent exempti. Et hec

codeinatur sicut pcedens reuocanda tanq falsa
scandalosa presumptuose asserta et piaz auri-
um offensiuu.

Tredesima magis est expresse ptra scripturam
sacra btam xpm no ee pcepta in pcto originali
q asserere ipam sum fuisse btam et viatricem ab-
instanti sue pceptois vel sanctificatois: Et post
q pbauit correlariu: dixi q parim videret di-
ci q magis est expsum ipm vnitaz fuisse hypo-
stasice et hoc idem consistit in scripto suo cor-
ra iudicib? recitauit. hec aut ppositio pdenat
sicut pcedens reuocanda tanq falsa scandalosa
psuipiuose asserta et piaz auriu offensiuu et me-
rito potuisset rigorosius pdenari: q nulla pce-
dentium ea ita temeraria

Quartadecima et vltima. In expositione sacre
scripture siue declarado p eccliam siue p docto-
res siue expiiedo p qcuq: de sacra scriptura et
no aliunde trahenda est determinatio declaratio
siue exceptio: sicut i gramatica cotra regulas po-
ni in eadem exceptio reperit. Et hec codeinatur
reuocanda tanq falsa et erronea si intelligat q ex-
ceptio vt exposito sit trahenda expse: et explici-
te ex scriptura sacra et non aliunde put videtur
pretendere alit no eet ad ppositu suu. hax pba-
tionu improbationes diffuse et pulcherrime po-
nunt in dicto tractatu

Capitulum. iij.

Circa tertium principi

pale in quo declarandū ē q doctrina sciti Tho-
me no sic est approbata q ppter ea oporteat an-
dicta codeinatioes aut dicitu epi pcessum aliqnt
impedire pmittenda est hec diuisio. Qd aliqua
doctrina esse p eccliam approbatam pot tripliciter
intelligi. Uno modo q talis doctrina sit p eccliam
tanq vtilis et in fide pbabilis acceptata et tanq
talis inter scolasticos diuulgata Secundo modo
q talis doctrina sit sic approbata q oportet cre-
dere q ipa sit in oi sui pte vera. Tertio modo sic vt
ipa sic sit approbata vt oporteat credere q ipsa
in nulla sui pte sit in fide erronea vel heretica.
Nam multa sunt falsa que non pntinent ad fidez
q tm no inducunt errorem codeinabilem et in talib? no
cadii heresis qz heresis importat corruptionem
fidei xpiane. In talib? aut falsitas aut error ad
corruptionem fidei xpiane: no pertinet: vt dicit
sanctus Tho. ij. ij. q. de heresi. arti. ij. Et id patz
q approbatio alicui? doctrine secundo modo maior
est approbatione alicui? tertio modo. psum?
aut modus approbationis multuz differt a duo-
bus alijs: qz multe sunt doctrine illo pmo modo
approbate q continent non solu falsa imo etiam
qdam in fide erronea: vt inferius patebit. Unde
pmus modus approbationis comunis e multis
doctrinis seu libris vel tractatib? sanctoz et do-

cto: im: sed secundus et tertius valde paucis scri-
ptis conueniunt. s. soli doctrine scripture sacre et
vniuersal' ecclie vt quida dicit: sic apparebit ex
dicendis et ideo vterq; ipoz maior e pma. Multi
bet aut pdictoz modoz pot subdiuidi: quia ta-
lis approbatio alicuius doctrine pot esse expssa
vel tacita. Expssa quide p scriptura autenticaz
sic per autoritatem scripture diuine vel consti-
tutionem ecclesie vel bulla aplicam aut alia lram
autenticā alicui' psonę v' collegij in b' p'ate ha-
bentis. Et sic expsse approbata e doctrina scrip-
ture sacre noui et veteris testamenti: generaliu
cōcilioz: eplaz decretaliū: et quorundā opuscu-
lorū sanctorū p'īm: sic p'z ex decreto Gelasij pa-
pe. xv. di. c. sancta romana Tacita vō potest eē
alicui' doctrine approbatio p' tollerantiā seu p/
missionem ecclesie et sic multe sunt doctrine ap/
probate nō solū sanctorū p'īm: sed etiam quozū/
dā doctoz et mg'oz qui scripserūt summas et le-
cturas diuersas: et in quibusdā inter se aduersas
tā in theologia q' in iure canōico: sic p'z de mul-
tis doctorib' vniuersitatis parisiē. et alioz stu-
diorū. Et hec tacita eozū approbatio habet im-
plicitē ex p'allegado decreto Gelasij pape vbi di-
cit. Opuscula atq; tractat' omnium p'īm ortho-
doroꝝ qui in nullo a sancto romane ecclie cōso-
tio deuauerūt: nec ab ei' pdicte se iun' ei sunt: le-
genda decernim'. Cū q' hic generaliter oium
illoꝝ mg'oz vel doctoz qui h' mōi sunt appro-
bata tacita. s. et implicita licet nō explicita sed de
opusculis eozū diligenter obseruandum e quod
ibidē sequit' ex cū hec ad catholicozū manus ad-
uenerint beati apli pauli snia pcedat. Sia pba-
te qd bonū est tenete. Iuxta p'īmā diuisionē de/
clarāde sūt tres pncipales cōclusiones circa ap/
probationē doctrine sc̄i thome: deinde alie tres
spēales circa doctrinā ei' absolutā nēcitate crea-
ture. p'ia igit' cōclusio est doctria sc̄i thome
in opusculis suis theologici cōtenta: p'imo mō e
p' eccliam approbata et tanq; vtilis et pbabilis
diuulgata: et hec pbatur quia. rē.
Secūda conclusio est. p'redicta sanc̄i thome do/
ctrina nō est sc̄do mō p' eccliam approbata sic. s.
q' oporteat credere q' ipsa in omni sui pte sit ve-
ra: et hoc pbatur quia. rē.
Tertia conclusio. p'efata sancti thome doctri-
na nō est tertio mō pdicto p' eccliam approbata.
sic. s. q' oporteat credere q' ipsa in nulli sui parte
sit in fide erronea vel heretica: et hec cōclusio p/
bat r. q. rē. Sc̄do pncipalit' pbat tertia cō/
clusio: q' de illa nō oportet credere doctrina q'
ipsa in nulla sui pte sit in fide erronea vel hereti-
ca in qua quide cōtinent' multe p'ietates et re/
pugnātie etiā in materia ad fidē p'inentē s' mul-
te h' mōi repugnātie et p'ietates cōtinentur in do-
ctrina sancti thome. igit' rē. Ad d'icō: est nota sed

minor pbat: et de multis exēplis breuitatis cau-
sa pauca ponent.
Primum exemplū est: q' p'imo sniaz. di. xj. ar. iij.
tenet sanctus thomas: q' p' filius possunt di-
ci duos spiratores sic spirantes. In p'ima ve/
ro parte summe sue. q. xxx. vj. arti. vlti. diē q' sūt
vniū spiratores et non duo: et tamen hec materia
multū ad fidem p'inet: cū in p'ilio Lugdunē.
sub Gregorio decimo celebrato fuerit diffinituz
q' spū sanct' a p're et filio nō duab' spiratōib'
s' vnicā spiratiōe pcedit: sic patz in ca. fidei: ex/
tra de sum: tri. et fi. ca. li. vj
Secundū exemplū est q' in. ij. sniaz. di. s. diē q'
creatio instrumentalit' cōicare potuit creature:
sustinens in hoc opinionē mg'ri. li. iij. q. v. i qua-
tū ab alijs doctozib' cōiter nō tenet. In p'ima
vō pte summe. q. xl. v. ar. v. diē q' non. et idē diē
in sc̄do p'tra gentiles. c. xxj. et in questione de
veritate
Tertū exemplū pot poni q' in sc̄do sniaz et sūt
in q'ro tenet q' omis hō p'ier xps p'cipit in pctō
originali: et in p'imo tenet q' beata virgo non fuit
p'cepta in pctō originali sic supra dictū est: et ta/
mē ps aduersa cōtra quā agim' asserit secundū
expresse esse imo exp'ssissime s' fidez: et ideo habz
concedere q' doctrina sancti thome in hac parte
est in fide erronea
Quartū exemplū q' tertio sententiarū di. vj. q.
ij. ar. ij. diē q' p'ima opinio ibi posita a mg'ro non
est heretica licet sit falsa. s. fili' dei assūpsit sic ho-
minē ex hūana carne et aia rōnali p'stitutū: et ille
hō cepit esse de': et de' cepit eē hō ille. In tertia
vō pte sume. q. ij. ar. iij. in fi. diē q' est heretica
et damnata in concilio.
Quintū exemplū e q' in q'ro sniaz di. xxx. viij.
ar. iij. in solutōe tertij argumēti diē q' papa pot
dispensare in voto p'inentie. et in. ij. q. lxxx. vi
ij. arti. xj. dicit allegans decretalem Cū ad mo-
nasterium. extra de sta. mo. vbi in fine illi' decre-
talis dicit q' abdicatio p'prietatis sic et custodia
castitatis adeo est annexa regule monachali vt
p'tra eaz nec summus pontifex possit indulgere.
Sed h' secūda opinio videtur esse erronea i fide
cum sit s' obseruātiā ecclie q' in tali voto quādo
q' dispensauit: sic oñdit dñs Durandus in. iij.
Sextū exemplū generale qd sumit' ex quodam
tractatu sancti Thome de p'cordia quorundam
dictoz suoz in se discordantiū: qui icipit. p'ber
transibunt plurimi et multiplex erit scientia vbi
multa diuersa aut aduersa: que in doctrina sua
continentur corriget et exponit. Et quia verisi-
mule est q' tunc nō omnia h' mōi sibi occurrerunt
ideo i fine plogi sui supplicat libroz suoz lecto-
ribus ita dicēs. Si quis aliqd inuenerit nō con/
cordanter si non sit manifesta cā dicēdi ex q' p'm
h'ylariū accipiēda e intelligentia dictoz: discre

tio: et magis exercitatu s'ulat. Si vero non fuerit inuentu quod vtriusq stare possit id illoz eligat quod magis consonu veritati iudicauerit: alter vero nos ipsi reuocarem? si talis discordia nobis occurreret. Ex quo dicto correlarie sequit q' si in doctrina sancti thome aliqua assertio repiret q' eet heretica aut in fide erronea no ppter h' sequetur q' asseres fuisset heretic': q' .f. ea p'ntacit no asseruisset cu ad reuocationez humiliter se offerat. Sic em' beatus Ciprianus et beatus Hiero. licz erroneas opiniones vel hereticas scripserint q's reuocasse no legunt v' infra dicef: q' in eas p'ntaciter no defenderut no sut heretici iudicandi. Et ppter h' soluz q' heresim tenuerint v'bo vel sc'pto si eet p' mox. e' de heresi accusand' nisi p'ba ri possz q' tale heresim p'ntacit tenuisset. Et h' p'z ex dictis sancti thome in .ij. .ij. q. de heresi. arti. ij. in solutioe ad tertiu argumetu vbi allegat Augu'stinu. xxiiij. q. iij. dicente. Si q' sniaz suam quis falsam atq' puerila nulla p'ntacit animositate defendit: querut aut tacita sollicitudine veritatem corrigi pati cu inuenerint: ne q'q' sunt inf' hereticos coputadi. Unde p'cludit q' si aliqui doctores dissensisse vident in vel cotra ea quoz nihil infest ad fide vel etiā in quibusda ad fide p'ntacitibus q' nondū erat p' eccliaz determinata no ē vitiu heresis postq' aut essent determinata auctoritate ecclie vniuersalis: si quis tali determinationi p'ntaciter resisteret vel repugnaret: hereticus ee sentiret. Et hec dic' sc'us thomas p'p' dissensionem q' fuit inf' Hiero. et Aug. circa cessationez legaliu. Ex q' b' oib' satis patz q' idē sc'us thomas qui Aug. i regula et doctrina sequit' sicut mag' discipul': dicere potuit et debuit cu eodē augustino errare potero s' heretic' no ero: q' si oportet credere q' doctrina sua in nulla sui pte fuerit heretica vel in fide erronea licet ipse non fuerit hereticus.

Tertio p'bat eadē conclusio q' si oporteat dicere q' h' mo' doctrina in nulla sui pte sit in fide erronea vel heretica hoc maxime esset q' ipa est p' eccliam approbata q' doctrina sancti thome: que tñ in aliqua sui pte est heretica vel erronea i h' igit' hoc etiā sine vlla temeritate dici poterit de doctrina sancti thome no obstāte eius approbatione: p' sequētia ē clara et maior: no: q' illi fundamentō innitit ps aduersa. Sed minor p'bat per multa exempla. Et v' a maiorib' ad minora p'cedat p'rimu exemplū ponit de doctrina beati Petri apli quā nulli dubiu est ee magis approbata q' doctrina beati pauli p' oib' ad fide p'ntacitibus q' verbo aut facto docuit: p' stat q' h' mo' doctrina in aliqua sui pte fuit in fide erronea scz illa pte in qua paul' apls eū rep'ndit de qua rep'nsioe d' ad Gal. ij. ca. Cum autē venisset cephas antioc'ia in facie ei restiti q' rep'nsibil

erat. Et cam rep'nsionis ipsi et alioz p' ei' doctrinā errantiū subdit: q' certe no recte ambulabat ad veritatē euāgelij. Et sic patz q' errabat contra veritatē euāgelij: q' ei' doctrina erat i hoc in fide erronea. An etiā patz q' in errore fidei minor rep'ndere pōt q' t'libet maiorē: cu paulus sic rep'ndit petz p'ncip' aploz: et ideo no debet mirū nec temerariū iudicari si minores doctores rep'ndere t' sc'm thomā vbi ostenderunt eum errasse in materia fidei.

Secundu exemplū est de doctrina sc'i Cipriani qui int' doctores approbatos p'mus noiat in decreto Gelasij pape. xv. di. c. sc'tā rhomana: et tñ ei' doctrina i aliquib' fuit erronea: An de baptismo puuloz eundē rep'ndit Aug'. d. cōse. di. iij. c. quōd et merito erat rep'ndend' licz eet sanct' martyr et ilignus sic ponit. xxxij. di. c. porro. Rep'nsibilis aut erat q' .f. baptisma hereticoru lauacru diaboli appellabat. An Au. ii. ij. cōtra quedā donatista de scripturis cipuāt dic' sic. Qd in eis diuiaz scripturaz auctoritati cōgruit cu laude ei' accipio: qd autē no cōgruit euz pace ei' respuo: et infra. Viri hui' laudē asseq' no valeo ei' multis lris mea scripta no cōparoe: ei' in genuū diligo: ei' laude delector: ei' charitatē minor: ei' martyriuz venero. Hoc q' aliter sapuit non accipio: q' ecclesia non accipit pro qua sanguinem fudit.

Tertiu exemplū ē de doctrina beati Hiero. q' in p'dicto decreto Gelasij int' approbatos doctores nūerat cu' eloquiu v' Aug' de eo ait s' Julianū: ab oriente in occidentē intar solis refulget ac etiā in tñ defert ecclia v' sacre scripture testimoniu p' ceteris interp'ub' ex ei' trāslatione suscipi at tñ constat q' eius doctrina in aliqua sui pte p'cedit fuisse erronea etiā in his q' ad fide et doctrinā aplicā p'tinere noscūt. Nā sic h'etur i decretis. xxvj. d. circa doctrinā bti pauli apli dicētis optet ep'm ee vni' vxoris virū et no pluriū. Hiero. et Aug'. s'rias sniaz ptulerūt. Hinc ē q' glosa i p'dicta di. c. j. dic' q' male sentit h' hieronymus. Aug'. eū corrigit in p'imo. Isti etiā sc'i sic patz in eo z eplis v' recitat glosa ad Gal. ij. de rep'nsione q' paul' dic' Petru aplm ee rep'nsibile p' trariū sentiebāt v' supra tactū ē: et idō aliter eo z circa v'itatē euāgelij erroneā opinionēz tenebat. De Aug. etiā et alijs p'lib' approbatis doctoribus simile possent ostendi.

Quartū exemplū de doctrina seu p'pilatione magistri sniaz q' i studiis generalib' et quōs ex mādato aplico publice tanq' approbata et autētica legit' et tñ in ea aliqua p'tinent' i fide erronea si ē illa opinio quā tenet in .ij. di. xxxij. q' christ' in triduo sue mortis fuit homo: et quedā alie in quibus cōiter rep'ndatur hoc tñ no obstāte videt q' eius doctrina sit magis autētica q' doctrina

sancti Thome.

Quintū exemplū ē de doctrina seu cōpilatione decreti Gratiani q̄a doctorib⁹ decretorū tāq̄ ap-
pbativa et autētica legi: et a q̄ nō a iectura de/
cretaliū noiant: et tñ illa doctrina in aliq̄ sui pte ē
erronea in fide: sicut ptz. xxxiiij. q. iij. c. s. obijcīf
vbi narrat Gratian⁹ q̄ tpe regis achab fuerunt
missi duo quināgenarij ad heliā qui dixerūt ei.
Hō dei rex isrl' vocat te q̄ ē heresis explicata: qz
hria x̄tus est explicite approbata: qz h accidit
tpe. Ochozie mortuo rege achab: sic exp̄sse i sa/
cra scriptura reperit. iij. Re. c. j. Un̄ si Gratia/
nus p̄tinaciē ei adhesisset fuisset manifest⁹ here/
tic⁹ s̄ nō fuit heretic⁹ qz nō p̄tinaciē: s̄ inaduertē
ter illud dixit. Unde sup illo passu dicit glosa: qz
ip̄e cōfūdū historā: nō em̄ achab misit illos qn/
āgenarios: s̄ rex ochozias: nec etiā illud conti/
git tpe achab s̄ s̄ ochozia. In plib⁹ etiam alijs
locis reprobat Gratianū sic ptz. xj. q. iij. c. euidē/
ter itaq̄. et. xij. q. j. c. j. et alijs q̄ plurib⁹ locis. Et
dicunt aliqui p̄pter h̄ q̄ multis licz negare glo/
sas decretorū et decretaliū cū glosa apte negant
textū. Et cōsimilr dicūt aliqui de glosis ordina/
rijs biblie q̄ tñ vident eē maioris autoritatis q̄
doctrina sancti Thome cū allegant autoritatie.
Sextū exemplū pōt poni de quibusdā doctori/
bus q̄ nō sunt sancti canonizati: sic venerabilis
Anshelm⁹ Cantuariē. epus. Hugo de san. vi
ctore et quidā alij quorū dicta vel scripta in aliq̄
bus repiunt erronea: et tñ eorū doctrina nō min⁹
videt eē autētica q̄ doctrina sancti Thome: cū ipi
cōiter in actib⁹ scolasticis sciētijs allegant au/
toritatie: nec solent negari: s̄ eorū dicta reuerē/
ter glosari et exponi qd̄ tñ scolastici nonduz con/
sueverūt facere de dictis sancti Thome: et ideo
p̄sumptuosum videt ei⁹ doctrinā sup ipos et ali
os doctores sic excellere qz nō liceat credere aut
asserere ipm̄ in fide errasse: sicut alij errauerunt.
Nec obstat eius canonizatio quā aliqui p̄ mag/
no colore pretendunt
Et quib⁹ oib⁹ videt qz dicere sc̄m̄ Thomaz in
aliq̄ pte doctrine sue errasse in fide: nec obuiat seu
derogat canonizationi sue nec approbationi do/
ctrine sue theologicē sic ē idē dicere de alijs san
ctis et p̄cipuis doctorib⁹ nō derogat canonizati
oni nec approbatiōi eorū. Nā ecclia sic canoni/
fando aliquē sc̄m̄ nō p̄ h̄ approbat oīa ei⁹ facta
ei⁹ dicta vel scripta: s̄ solū illa q̄ p̄ actorē ipm̄ nō
sunt retractata nec p̄ aliū sunt correcta aut meri/
to tanq̄ veritati hria corrigenda iuxta superius
allegatā apli sniaz. Dia. p̄bate qd̄ bonū est tene
re. Sic igit p̄ eccliam approbat aliq̄ doctrina:
nō tamen quo ad omnia sed quo ad illa que sunt
veritati consona sicut patet de doctrina Orige/
nis de qua dicit Helasius papa. xv. di. c. sancta
romana: qd̄ Origenis nonnulla opuscula q̄ vir

beatissimus Hieronimus non repudiat legēda
suscipimus: reliqua autē cum autore suo dicim⁹
esse reuenda. Ex omnibus igit predictis cla
re patet tertia cōclusio p̄ncipalis. rē.

Quarta cōclusio ē doctrina sancti Tho. li. ij. sūme
sue cōtra gētilēs. c. xij. de reꝝ creatarū nēitate
absoluta ē de v̄tute s̄mōis falsa et multū in p̄pa
Et h̄ cōclusio p̄ qz illd̄ caplm̄ intitulat̄ q̄l' i reb⁹
creatis eē pōt necessitas absoluta: et ē p̄ncipalis
cōclusio capli q̄ sūt qdā in reb⁹ creatis q̄ simpli/
citer et absolute necē ē eē: et aliq̄ q̄ sunt cōtingen/
ter esse. Sed qz ista locutio sit de virtute s̄mōis
falsa et multū impropria: hoc p̄bat. rē.

Quinta cōclusio. p̄dicta sancti Tho. doctri/
na s̄m̄ qdā ē in fide erronea seu in aliq̄ sui parte
de h̄mōi errore suspecta. Et in hac cōclusiōe nō
asseritue s̄ solū recitatue loq̄mur. Dicit em̄ aliq̄
qz ista doctrina multos errores cōtinet

Prim⁹ ē qz ponit aliquid a deo eē necē eē: qd̄
videt cōtra sac̄a scripturā et intentōes sc̄tāꝝ: qz
necē eē ē p̄p̄m nomē dei: et videt eē intentio sal
cre sc̄pture Exo. iij. c. vbi Alhoysii interroganti
dño. Si dixerit mihi qd̄ nomē eē ei⁹: quid dicam
eis: Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum sic
dices filijs isrl': qui ē misit me ad vos. Sup quo
verbo dicit glosa. rē.

Secūds error: vt isti dicunt est in p̄ncipali suada/
mento p̄dicte positōis quod est istud. Sunt in/
quit quedā in reb⁹ creatis que simpliciter et ab/
solute necesse est esse in quib⁹ nō est potestas ad
non esse. Quedā aut res sic sunt a deo inesse p/
ducte vt in eis naturaliter sit potētia ad non esse
Quod quidē cōtingit ex hoc qz materia in eis ē
in potentia ad aliā formā. Iste igit res in quib⁹
vel non est materia: vel si ē nō ē potētia ad aliā
formā: non h̄nt potētia ad nō esse: eas igit sim/
pliciter et absolute necesse ē eē. Hoc aut iterū cir
ca mediū capituli magis explicat dicēs: qz quia
materia s̄m̄ qd̄ est in ei⁹ potētia ē ex ordine ma/
terie necessario res alique corruptibiles existūt
sicut aīal qd̄ ex cōtrarijs compositū ē: qz ei⁹ ma
teria cōtrariorū ē susceptiua: forma autē secundū
id qd̄ est actus est et per eā res existūt actu. Un̄
ea ipa puenit necessitas ad esse in quibusdā: qd̄
contingit quia res ille sunt forme nō in materia:
et sic non est in eis potētia ad nō esse sicut est de
substantijs sepatis: vel qz forme rerū sua perfe/
ctione adequat̄ toraz potētia materie vt sic nō
remaneat potētia ad illam formāz nec per cōse
quens ad nō esse sicut est in corporib⁹ celestibus.

Hoc est igit p̄ncipale fundamentū positōis
sancti Thome quod videt multipliciter erroneū
primo quia. rē.

Tertius p̄ncipalis error: p̄dicte positionis esse
videt qz dicit qz p̄ h̄ qz dicit deū ptulisse p̄ vo/
luntatē nō p̄ necitate: nō tollit qui voluerit ali/
quid.

quas res eē q̄ de necessitate sunt ⁊ aliquas q̄ sunt
p̄tingentē: ad h̄ q̄ sit in reb⁹ diuinitas ordiata. Ni-
hil igit̄ phibet res q̄sdā diuina uolūitate produ-
ctas necērias eē. Et p̄nter h̄ declarādo s̄dit esse
necessē simp̄l̄ nō repugnat ad rōnem eē creati.
Nihil em̄ habet aliquid necē eē: qd̄ tū sue neces-
sitate eam habz sicut cōclusiones demonstra-
tionū. Nihil igit̄ phibet quasdā res sic eē pdu-
ctas a deo ut tū eas esse sic necesse simpliciter: ⁊
iteꝝ postea ibidē aliā rōez cōcludit: sic ī x̄ aliq̄
creatura de necessitate habet eē. Ex quib⁹ cla-
re p̄tz q̄ nō solū cōcepit q̄sdam res diuina uolun-
tate p̄ductas necērias eē vel eas necesse eē: sed
etiā cōcludit q̄ quedā de necēitate sunt: ⁊ q̄ eas
esse esse necesse simpliciter ⁊ de necēitate habent esse
modo hoc repugnat libertati diuine uoluntatis
qd̄ arguit sic: q̄ ista p̄na est bona: de⁹ uult crea-
tura esse: q̄ creatura ē: ⁊ contra: ⁊ p̄ p̄ns si ante
cedens libere ⁊ uolūtarie verificat̄ de aliq̄ crea-
tura p̄ns: cōsequēter verificat̄ d̄ eadē quia si de-
us libere ⁊ cōtingenter uult q̄libet creaturā eē:
sequit̄ q̄ quelibet creatura est cōtingentē ⁊ nul-
la est de necessitate: vñ etiā ex opposito sumitur
oppositum: quia ⁊c̄.
Quart⁹ error hui⁹ doctrine eē d̄: in idā rōne q̄
ibidz sequit̄ q̄ dicit: q̄ q̄to aliquid magis distat
ab eo qd̄ p̄ seipm̄ ē ens. s̄. a deo: t̄to magis pro-
pinquū ē ad nō eē. Quāto igit̄ aliqd̄ ē p̄p̄iur⁹
deō t̄to magis recedit a nō eē: q̄ aut̄ iā sūt p̄p̄in-
qua sūt ad nō eē: p̄ h̄ q̄ h̄nt potentia ad non esse.
Illa igit̄ q̄ sūt deo p̄p̄inquissima ⁊ p̄ hoc a non
eē remotissima talia eē oportet ad hoc q̄ sit ordo
reꝝ cōplet⁹ ut in eis nō sit potētia ad nō esse ta-
lia aut̄ sunt necessaria absolute: sic igit̄ aliq̄ crea-
tura de necessitate h̄z eē. h̄ec aut̄ rō deficit i mul-
tis. p̄: primo in hoc q̄ supponit q̄ entia deo pro-
pinquissima sic angeli t̄to magis recedūt a non
eē: hoc em̄ p̄p̄ie loquendo nō est uerū: q̄ p̄p̄e
nihil distat vel recedit a non esse. ⁊c̄.
Quint⁹ error p̄dicte positiois ē in ip̄i⁹ declara-
tione in q̄ dicit. Sciendū ē itaqz q̄ si rerū creatu-
rarū uarietas cōsideret̄. put sūt a p̄mo p̄ncipio
inueniūt depēderē ex uoluntate nō ex necēitate
p̄ncipij nisi necēitate suppositiois: ut dictū ē. Si
x̄o cōpētē ad p̄ncipia p̄ma inueniūt necēitatem
h̄re absolutā. Nihil em̄ phibet aliq̄ p̄ncipia nō
ex necēitate p̄duci quib⁹ tū positus de necēitate se-
quit̄ talē effect⁹ sic mors aial̄ h̄mōi necēitate abso-
lutā h̄z p̄p̄ h̄ q̄ ex p̄risiā ē oppositū q̄uis ip̄z
ex p̄risi cōpōni nō fuisse necēariū absolute. Sicut
aut̄ q̄ tales rex nature a deo p̄ducerent uolun-
tariū fuit: q̄ aut̄ eis sic statutus aliqd̄ puēiat vel
existat absolutā necēitate h̄z. Ex q̄ p̄tz q̄ h̄ posi-
tio ē locutio ip̄ropha ⁊ petit p̄ncipiū: q̄ h̄ assumit
qd̄ d̄z p̄brenā p̄ exēplū positū p̄tz q̄ uocat ne-
cessitate absolutā illā q̄ nō ē ex p̄ditōe uel suppo-

sitōe sic mors hui⁹ aial̄: nō ex suppositōe uel cōdi-
tōe. s̄. q̄n̄ aial̄ si sit ex p̄risi cōpōsitū nō h̄z neces-
sitate ⁊ iō nō h̄z necēitate nisi cōditionalē ⁊c̄.
Sext⁹ error doctrine p̄dicte assigni pōt in quo-
dā dicto qd̄ seq̄t̄ ibidē ubi a. t. *Phaifestū est qd̄*
oia q̄ p̄risi h̄nt vel ex p̄risi sunt corruptibilia sūt
q̄ aut̄ h̄mōi nō sūt sempiterna sūt nisi ps corrupa-
tur sic forme q̄ nō subsistūt s̄ eē eaz est p̄ h̄ q̄ in
sunt matie. Ex h̄ ei sequit̄ qd̄ ḡra in aia uel i an-
gelo cū nō habeat p̄risi nec ex p̄risi existat: nec
sit forma q̄ insit materie: ē sempiterna: ⁊ idē uide-
ref̄ sequi d̄ luce uel lumie si eēt sine materia sicut
accidētia sacri altaris sūt sine s̄biecto. h̄oc etiāz
fauet articulo p̄si⁹ p̄dēnato allegato sup̄ in q̄
d̄: oē qd̄ nō h̄z materia ē efnū: ⁊ breuē h̄ ⁊ alia
m̄ta erronea falsa ⁊ in p̄be dicta uideēt m̄tis in
p̄dicta doctrina cōtineri q̄ tū ex tedio p̄transimul-
Dicit̄ etiā qd̄ in termis phie ⁊ nat̄ alib⁹ p̄m/
cipijs in eodē li. c. xxv. errauit manifeste: ubi de
clarādo q̄nt̄ de⁹ oportēs dicit̄ qdā nō posse inē
alia dixit qd̄ de⁹ nō pōt facere vñ ⁊ idē esse ⁊ nō
esse: qd̄ ē p̄dictoria s̄t: ⁊ postea s̄dit qd̄ p̄dictio i
p̄risi ⁊ p̄uatiue oppositis includit sequit̄ em̄ qd̄
si ē albū ⁊ nigrū: q̄ sit albū ⁊ nō albū ⁊ si ē uidēs
et cecū q̄ sit uidēs ⁊ nō uidēs vñ eiusdē rōnis:
q̄ de⁹ nō possit facere opposita s̄t inesse eidē h̄z
idē. Ex q̄ p̄tz qd̄ ponit qd̄ deus non magis pōt fa-
cere duo p̄ria s̄t inesse eidē s̄m idē q̄ duo p̄dicto-
ria. h̄oc aut̄ erroneū: qd̄ de facto corpi x̄pi s̄m se
totū in sacro altaris in diuisis altarib⁹ sunt mo-
tus p̄risi sursū. s̄. ⁊ deorsū: ⁊ pari rōe possit facere
de⁹ idē corp⁹ s̄m se totū eē albū ⁊ nigrum
Dicit̄ etiā qd̄ in plurib⁹ locis doctrine sue ip̄e
errauit p̄ h̄ qd̄ p̄ncipia phie seu poti⁹ qdā phozū
p̄ba ad cōclusiones theologie nimis applicauit.
Nō ei loqui talit̄ d̄nt̄ theologū q̄nt̄ loquūt̄ phie:
sic docz Aug⁹. x. li. de ci. dei. c. xxij. di. Liberis
p̄bis loquunt̄ phie: nec in reb⁹ ad intelligenduz
difficilimis offēsiōne religio: az auriū p̄mescūt
Nobis aut̄ ad certā regulā in qui p̄bas ē: ne ver-
boꝝ licētia etiā de reb⁹ q̄ is significant̄ impiam
gignat opinionē ⁊c̄. Conclusio
huic̄ ḡ tractatui: vtiā aduerso errori: sine sta-
tuim⁹. Illi laus honor atqz ḡra: actio qui nob
cām suā tractantib⁹ nō desuit quo docēte assertā
h̄ x̄itate s̄t̄im⁹: quo instrūte p̄bā: quo p̄cipiē-
te defēdim⁹ ⁊ p̄ quē postremo frat̄na charitate
p̄moti ad oēs deuēre ⁊ nobiscū s̄t̄ire uehemēt
affectam⁹. Quasi x̄itati huic̄ iudicio n̄o clarissime
nec sic credit aut̄ alio fauore ut̄ ip̄i conāt̄ aliove
sine q̄ eius postulet dignitas crimiemur: testa-
mur te x̄pe testamur ⁊ illā cui testimoniū phibet
eē totā pulchrit̄ ⁊ in ea maculā non eē: oēs ad ex-
tremū tui atqz ip̄i amatores i testimoniū euocā:
n̄m nūc debitū sufficiēt ⁊ ut̄ putam⁹ supabun-
danter expleuissē. Deo gr̄as